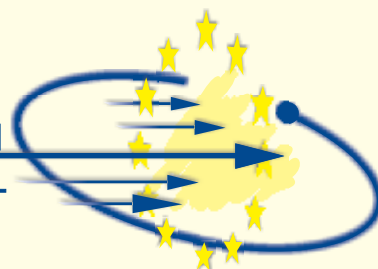

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

2005-2006

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΦΟΡΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ
OFFICE OF THE COMMISSIONER FOR STATE AID CONTROL

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2007

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΦΟΡΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ
2005-2006

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2007

Στατιστική Έρευνα
Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων
για την παραχώρηση κρατικών ενισχύσεων

Η παρούσα Έρευνα υποβάλλεται από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, σύμφωνα με την παράγραφο (ι) του άρθρου 9Α των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 μέχρι (Αρ. 2) του 2007.

Σεπτέμβριος 2007

**ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΦΟΡΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ**

Αρ. Φακ.: Ε.Ε.Κ.Ε. 25.07.001.02

Εξοχότατο
Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας,
Λευκωσία

Εξοχότατε,

Έχω την τιμή να υποβάλω τη Στατιστική Έρευνά μου για την περίοδο 2005-2006 αναφορικά με την παραχώρηση κρατικών ενισχύσεων, σύμφωνα με την παράγραφο (ι) του άρθρου 9Α των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 μέχρι (Αρ. 2) του 2007.

Με εξαιρετική τιμή

(Χρίστος Ανδρέου)

Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων

Λευκωσία, 28 Σεπτεμβρίου, 2007

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
1. Νομοθετικό Πλαίσιο - Στόχοι του Γραφείου	10
2. Αρμοδιότητες του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων μετά την 1.5.2004	12
3. Εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις	14
3.1 Ενισχύσεις για τις οποίες ο Έφορος εκδίδει δεσμευτικές αποφάσεις	14
3.2 Ενισχύσεις για τις οποίες ο Έφορος εκδίδει γνωμοδοτήσεις	14
4. Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις Κρατικές Ενισχύσεις	16
II. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ	18
1. Κρατικές ενισχύσεις 2005-2006	19
2. Βιομηχανία και Υπηρεσίες	30
2.1 Οριζόντιοι στόχοι	30
2.2 Συγκεκριμένοι τομείς	31
2.2.1 Μεταποιητική βιομηχανία	32
2.2.2 Μεταφορές	33
2.2.3 Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	34
2.2.4 Ενισχύσεις προς τον τουριστικό κλάδο	34
3. Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis)	36
III. ΚΥΠΡΟΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	38
IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ	40
ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	45
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I	51
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II	57
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III	63

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1:	Κρατικές ενισχύσεις σε απόλυτους και σχετικούς αριθμούς	19
Πίνακας 2:	Κρατικές ενισχύσεις σε απόλυτους και σχετικούς αριθμούς (εξαιρουμένων των ενισχύσεων προς τις ΕΔΔ και της ενίσχυσης διάσωσης των Κυπριακών Αερογραμμών)	20
Πίνακας 3:	Κρατικές ενισχύσεις ανά οικονομικό κλάδο/στόχο	23
Πίνακας 4:	Κρατικές ενισχύσεις ανά οικονομικό κλάδο/στόχο (% επί του συνόλου)	25
Πίνακας 5:	Κρατικές ενισχύσεις ανά οικονομικό κλάδο/στόχο - % επί του συνόλου (εξαιρουμένων των ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας, στις ΕΔΔ και στις Κυπριακές Αερογραμμές)	26
Πίνακας 6:	Κρατικές ενισχύσεις κατά μορφή ενίσχυσης	28
Πίνακας 7:	Κρατικές ενισχύσεις κατά μορφή ενίσχυσης (εξαιρουμένων των τομέων της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας, ΕΔΔ και της ενίσχυσης διάσωσης των Κυπριακών Αερογραμμών)	29
Πίνακας 8:	Κρατικές ενισχύσεις οριζόντιων στόχων	30
Πίνακας 9:	Μερίδιο οριζόντιων στόχων ως προς το σύνολο των οριζόντιων ενισχύσεων	31
Πίνακας 10:	Κρατικές ενισχύσεις προς τη μεταποιητική βιομηχανία	32
Πίνακας 11:	Κρατικές ενισχύσεις στις μεταφορές	33
Πίνακας 12:	Ενισχύσεις προς τον τουριστικό κλάδο	34

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

Διάγραμμα 1: Κατανομή ενισχύσεων στις δύο κύριες κατηγορίες, 2005	21
Διάγραμμα 2: Κατανομή ενισχύσεων στις δύο κύριες κατηγορίες, 2006	21
Διάγραμμα 3: Κατανομή ενισχύσεων (εξαιρουμένων της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας, ΕΔΔ και της ενίσχυσης διάσωσης) στις δύο κύριες κατηγορίες, 2005	22
Διάγραμμα 4: Κατανομή ενισχύσεων (εξαιρουμένων της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας, ΕΔΔ και της ενίσχυσης διάσωσης) στις δύο κύριες κατηγορίες, 2006	22
Διάγραμμα 5: Κρατικές ενισχύσεις κατά κλάδο/στόχο	27
Διάγραμμα 6: Κρατικές ενισχύσεις κατά κλάδο/στόχο (εξαιρουμένων των ενισχύσεων στη γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία, ΕΔΔ και της ενίσχυσης διάσωσης των Κυπριακών Αερογραμμών)	27
Διάγραμμα 7: Κρατικές ενισχύσεις κατά μορφή ενίσχυσης	28

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με την παράγραφο (ι) του άρθρου 9Α των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 μέχρι (Αρ. 2) του 2007, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων (εφεξής ο «Έφορος») ετοιμάζει και υποβάλλει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Ετήσια Στατιστική Έρευνα για την παραχώρηση κρατικών ενισχύσεων.

Η παρούσα Στατιστική Έρευνα καλύπτει τη χρονική περίοδο από 1^η Ιανουαρίου 2005 μέχρι 31^η Δεκεμβρίου 2006. Κατά συνέπεια μπορεί να γίνει σύγκριση του ύψους και των κατηγοριών των ενισχύσεων που παραχωρήθηκαν μέσα στο 2006 σε σχέση με αυτές που είχαν χορηγηθεί κατά τη διάρκεια του 2005 και να εξαχθούν ορισμένα χρήσιμα συμπεράσματα. Για το έτος 2005 λήφθηκαν αναθεωρημένα στοιχεία τόσο από τις Αρμόδιες Αρχές για τις ενισχύσεις που παραχώρησαν όσο και από τη Στατιστική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών για ορισμένα στατιστικά μεγέθη (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, πληθυσμό, προστιθέμενη αξία διάφορων κλάδων της οικονομίας κ.ά.).

Ι. Νομοθετικό Πλαίσιο - Στόχοι του Γραφείου

Ο περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων Νόμος του 2001 τέθηκε σε ισχύ στις 30 Απριλίου 2001, ύστερα από σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμό 53.538 και ημερομηνία 11 Απριλίου 2001. Ο Νόμος αυτός αποσκοπούσε στην εναρμόνιση της Κυπριακής Νομοθεσίας με το κοινοτικό κεκτημένο στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων. Μέσα στα πλαίσια αυτά θεσμοθετήθηκε το Γραφείο του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων. Πρωταρχικός στόχος του Γραφείου στην προενταξιακή περίοδο ήταν η ικανοποίηση όλων των προϋποθέσεων που είχε θέσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (εφεξής η «Επιτροπή») για να καταστεί δυνατό το «κλείσιμο» του κεφαλαίου του Ανταγωνισμού, πράγμα που επετεύχθη τον Ιούνιο του 2002. Παράλληλα το Γραφείο προέβη στην αξιολόγηση, με βάση τους κοινοτικούς κανόνες, όλων των υφιστάμενων και νέων μέτρων ενισχύσεων. Συγκεκριμένα, από το Σεπτέμβριο του 2001, οπότε άρχισε η αξιολόγηση των υφιστάμενων και νέων προγραμμάτων ενισχύσεων και ατομικών ενισχύσεων, μέχρι σήμερα εκδόθηκαν συνολικά 277 αποφάσεις, οι οποίες δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, εκ των οποίων οι 99 ήταν αρνητικές, 79 θετικές, 78 θετικές υπό όρους, ενώ σε 21 περιπτώσεις κρίθηκε ότι το κοινοποιηθέν μέτρο δε συνιστούσε κρατική ενίσχυση. Επίσης, εκδόθηκαν συνολικά 24 γνωμοδοτήσεις για μέτρα ενισχύσεων που θα έπρεπε να κοινοποιηθούν στην Επιτροπή για αξιολόγηση.

Επιπρόσθετα, ένα μεγάλο και σημαντικό μέρος των εργασιών του Γραφείου μας ήταν η μελέτη και αξιολόγηση διάφορων μέτρων που κοινοποιήθηκαν από τις Αρμόδιες Αρχές είτε με το έντυπο κοινοποίησης ή με επιστολή, χωρίς όμως να εκδοθεί απόφαση ή γνωμοδότηση από τον Έφορο. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι κατά το 2006 σε 66 περιπτώσεις (σε σύγκριση με 53 περιπτώσεις το 2005) οι Αρμόδιες Αρχές έλαβαν γνωμάτευση του Εφόρου, όπου παρετίθεντο αναλυτικά οι απόψεις του κατά πόσο ένα μέτρο συνιστούσε ή όχι κρατική ενίσχυση. Οι επιστολές περιείχαν συχνά και κατευθυντήριες γραμμές ως προς τη διαμόρφωση των σχεδίων ενίσχυσης από τις Αρμόδιες Αρχές για να καταστούν αυτά συμβατά με το κοινοτικό δίκαιο για τις κρατικές ενισχύσεις.

Στις 29 Απριλίου 2004 ψηφίστηκε ο περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2004 [Ν144 (Ι) του 2004], ο οποίος τέθηκε σε ισχύ την 1^η Μαΐου 2004. Με την ψήφιση του Νόμου αυτού καταργήθηκε η Δευτερογενής Νομοθεσία με εξαίρεση τους περί Ελέγχου των Δημοσίων Ενισχύσεων (Διαφάνεια Χρηματοοικονομικών Σχέσεων μεταξύ του Δημοσίου και των Δημόσιων Επιχειρήσεων) Κανονισμούς του 2003. Ο Νόμος Ν144 (Ι)/2004 είχε ως σκοπό τη διαφοροποίηση του ρόλου και των εξουσιών του Εφόρου, ως αποτέλεσμα της προσχώρησης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (εφεξής «ΕΕ») και της αυτοδύναμης εφαρμογής των κοινοτικών κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων.

Με την προσχώρηση της Κυπριακής Δημοκρατίας στην ΕΕ από 1.5.2004, ο τελικός έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων διενεργείται πλέον από την Επιτροπή. Πιο συγκεκριμένα ορισμένες

εξουσίες του Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων (ο οποίος μετονομάστηκε σε Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων) που σχετίζονται με την αξιολόγηση της συμβατότητας των προγραμμάτων ενισχύσεων και ατομικών ενισχύσεων με το κοινοτικό δίκαιο για τις κρατικές ενισχύσεις έχουν περιέλθει στη δικαιοδοσία της Επιτροπής. Ωστόσο, ο Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων είναι το εθνικό σημείο επαφής και ο κρατικός συντονιστικός φορέας για θέματα κρατικών ενισχύσεων.

2. Αρμοδιότητες του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων μετά την 1.5.2004

Η αποστολή του Εφόρου κατά την περίοδο που ακολουθεί την ημερομηνία ένταξης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην ΕΕ καθορίζεται στους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους του 2001 μέχρι (Αρ. 2) του 2007 (εφεξής ο «Νόμος»). Με βάση τον πιο πάνω Νόμο οι κύριες αρμοδιότητες του Εφόρου είναι οι εξής:

- Αξιολογεί και εκδίδει δεσμευτικές αποφάσεις για τη συμβατότητα με τους κοινοτικούς κανόνες των κρατικών ενισχύσεων συγκεκριμένων κατηγοριών ενισχύσεων, οι οποίες απαλλάσσονται από τη διαδικασία κοινοποίησής τους στην Επιτροπή, όπως οι ενισχύσεις για την απασχόληση, την επαγγελματική εκπαίδευση, οι ενισχύσεις προς τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις καθώς και οι εθνικές επενδυτικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα.
- Γνωμοδοτεί για τη συμβατότητα με τους κοινοτικούς κανόνες των κρατικών ενισχύσεων επί όλων των προσχεδίων κρατικών ενισχύσεων που δεν ανήκουν στις παραπάνω κατηγορίες.
- Είναι υπεύθυνος για τη γενική εφαρμογή των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 [για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Άρθρου 93 (τώρα, κατόπιν τροποποίησης, Άρθρο 88) της Συνθήκης περί Ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (εφεξής «Συνθήκη ΕΚ»)] και των εκτελεστικών διατάξεων που έχουν θεσπισθεί ή που θα θεσπισθούν από την Επιτροπή δυνάμει του Άρθρου 27 του εν λόγω Κανονισμού.
- Ελέγχει την υλοποίηση και το τελικό αποτέλεσμα των παραχωρούμενων κρατικών ενισχύσεων.
- Εξασφαλίζει από τις Αρμόδιες Αρχές εκθέσεις για την υλοποίηση και το τελικό αποτέλεσμα της παραχώρησης κάθε συγκεκριμένης κρατικής ενίσχυσης.
- Υποβάλλει στην Επιτροπή οποιαδήποτε στοιχεία που ζητούνται από αυτήν σε σχέση με κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται στη Δημοκρατία.
- Συγκεντρώνει, επεξεργάζεται, και παρακολουθεί όλες τις πληροφορίες που σχετίζονται με κρατικές ενισχύσεις.
- Ελέγχει και εκδίδει δεσμευτικές αποφάσεις ή γνωμοδοτήσεις ανάλογα με την περίπτωση επί όλων των προσχεδίων κρατικών ενισχύσεων που απευθύνονται στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας¹.

¹ Ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων στους τομείς αυτούς περιήλθε στις αρμοδιότητες του Εφόρου με τη θέσπιση του περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων (Τροποποιητικού) Νόμου του 2005 [Ν117(Ι)/2005], ο οποίος ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων τον Οκτώβριο του 2005.

-
- Ετοιμάζει και διατηρεί ενημερωμένο Κεντρικό Μητρώο Ενισχύσεων Ύψονος Σημασίας, Κεντρικό Μητρώο Ενισχύσεων Ύψονος Σημασίας στον Τομέα της Γεωργίας και Κεντρικό Μητρώο Ενισχύσεων Ύψονος Σημασίας στον Τομέα της Αλιείας.
 - Εκπαιδεύει και ενημερώνει όλες τις Αρμόδιες Αρχές και τους εμπλεκόμενους φορείς για θέματα κρατικών ενισχύσεων.
 - Ετοιμάζει και υποβάλλει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Ετήσια Έκθεση για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του με παρατηρήσεις και εισηγήσεις, και Ετήσια Στατιστική Έρευνα για την παραχώρηση κρατικών ενισχύσεων.
 - Αντιπροσωπεύει τη Δημοκρατία στη Συμβουλευτική Επιτροπή για τις Κρατικές Ενισχύσεις και σε οποιαδήποτε άλλη επιτροπή, σώμα, ομάδα εργασίας, συνέδριο που αφορά σε θέματα παροχής κρατικών ενισχύσεων και που λαμβάνει χώρα στη Δημοκρατία είτε στο εξωτερικό.

3. Εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου, κάθε Αρμόδια Αρχή, πριν από την ολοκλήρωση της διαδικασίας έγκρισης κρατικής ενίσχυσης, έχει υποχρέωση να κοινοποιεί προσχέδιο της εν λόγω ενίσχυσης στον Έφορο για έγκριση ή γνωμοδότηση ανάλογα με την περίπτωση (εκτός από τη χορήγηση ενισχύσεων de minimis). Η κοινοποίηση πρέπει να είναι πλήρης και επακριβής και να περιέχει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες.

Κανένα προσχέδιο κρατικής ενίσχυσης δεν τίθεται σε ισχύ, χωρίς να έχει εκδοθεί έγκριση ή γνωμοδότηση από τον Έφορο, ανάλογα με την περίπτωση. Σύμφωνα με το άρθρο 18 του Νόμου, σε περίπτωση που σχετικό προσχέδιο κρατικής ενίσχυσης τεθεί σε ισχύ στη Δημοκρατία χωρίς την έγκριση ή χωρίς τη γνωμοδότηση του Εφόρου, ανάλογα με την περίπτωση, ο Έφορος δύναται, με δεόντως αιτιολογημένη απόφασή του, να διατάξει το δικαιούχο του προσχεδίου κρατικής ενίσχυσης να επιστρέψει οποιοδήποτε ποσό έχει λάβει καταβάλλοντας και το νόμιμο τόκο.

3.1 Ενισχύσεις για τις οποίες ο Έφορος εκδίδει δεσμευτικές αποφάσεις (έγκριση, απόρριψη, έγκριση υπό όρους)

Ο Έφορος εκδίδει δεσμευτικές αποφάσεις για τις κατηγορίες ενισχύσεων για τις οποίες δεν απαιτείται έγκρισή τους από την Επιτροπή, δηλαδή για τις ενισχύσεις που χορηγούνται σύμφωνα με τους Απαλλακτικούς Κανονισμούς που έχουν εκδοθεί ή θα εκδοθούν δυνάμει του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 994/98 για την εφαρμογή των Άρθρων 92 και 93 (τώρα, κατόπιν τροποποίησης, Άρθρα 87 και 88) της Συνθήκης ΕΚ σε ορισμένες κατηγορίες οριζόντιων κρατικών ενισχύσεων. Γι' αυτές τις περιπτώσεις ο Έφορος κοινοποιεί στην Επιτροπή συνοπτικά πληροφοριακά στοιχεία.

Ο Έφορος οφείλει εντός δύο μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης του προσχεδίου κρατικής ενίσχυσης να το αξιολογήσει και να το εγκρίνει ή να το απορρίψει, σε σχέση με τη συμβατότητά του με τους Απαλλακτικούς Κανονισμούς, με αιτιολογημένη απόφασή του που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

3.2 Ενισχύσεις για τις οποίες ο Έφορος εκδίδει γνωμοδοτήσεις

Για όλες τις υπόλοιπες κατηγορίες ενισχύσεων, δηλαδή εξαιρουμένων των ενισχύσεων που χορηγούνται σύμφωνα με τους Απαλλακτικούς Κανονισμούς, ο Έφορος εκδίδει γνωμοδοτήσεις. Οι γνωμοδοτήσεις τίθενται ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου ή της κατά νόμο Δημόσιας Αρχής. Γι' αυτές τις κατηγορίες ενισχύσεων αποστέλλεται, εφόσον ληφθεί ανάλογη απόφαση, κοινοποίηση στην Επιτροπή, την οποία αναλαμβάνει ο Έφορος.

Ο Έφορος οφείλει εντός δύο μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης του προσχεδίου ενίσχυσης να εκδώσει τη γνωμοδότησή του προς την Αρμόδια Αρχή.

Τονίζεται ότι το Άρθρο 88, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΚ καθορίζει ότι η Επιτροπή πρέπει να ενημερώνεται έγκαιρα για κάθε νέο σχέδιο ενισχύσεων και κάθε τροποποίηση υφιστάμενου σχεδίου ενισχύσεων. Την υποχρέωση ενημέρωσης της Επιτροπής αναλαμβάνει ο Έφορος. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος δε δύναται να εφαρμόσει τα σχεδιαζόμενα μέτρα πριν η Επιτροπή καταλήξει σε τελική απόφαση.

4. Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις Κρατικές Ενισχύσεις

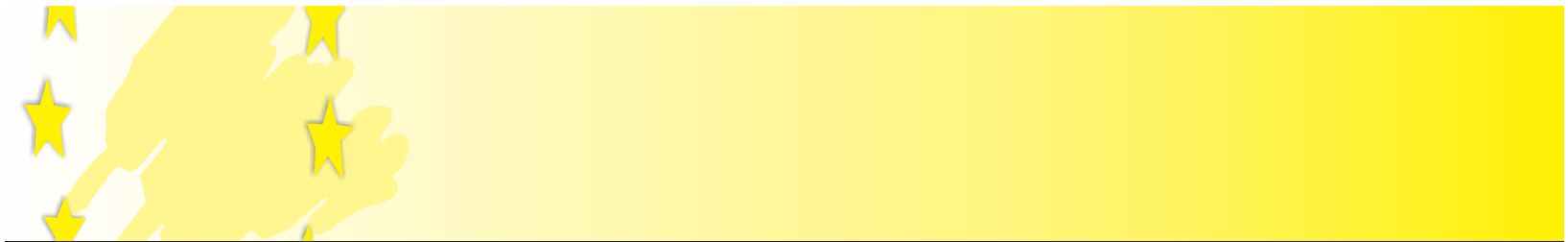
Ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο αποτελεί έναν από τους τομείς της πολιτικής ανταγωνισμού της ΕΕ, η οποία συμπεριλαμβάνει τον έλεγχο των περιοριστικών συμφωνιών των επιχειρήσεων, την κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, τον έλεγχο των συγκεντρώσεων και την απελευθέρωση των αγορών. Η πολιτική ανταγωνισμού εδράζεται στην ίδια τη Συνθήκη ΕΚ και συγκεκριμένα στα Άρθρα 81 μέχρι 89 με βάση τα οποία η ΕΕ θέσπισε ειδικούς και λεπτομερείς κανόνες για την εφαρμογή της.

Η αναγκαιότητα της πολιτικής του ανταγωνισμού εκπηγάει από τις ίδιες τις θεμελιώδεις αρχές της ΕΕ έτσι όπως τέθηκαν στο κείμενο της Συνθήκης ΕΚ. Εκεί αναφέρεται ότι η δράση των κρατών μελών και της Κοινότητας ασκείται «σύμφωνα με την αρχή της οικονομίας της ανοιχτής αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό» [Άρθρο 4(1)]. Η εφαρμογή της αρχής αυτής στην πολιτική της ΕΕ είναι η δημιουργία της εσωτερικής αγοράς, δηλαδή ενός χώρου όπου πρόσωπα, αγαθά, υπηρεσίες και κεφάλαια διακινούνται ελεύθερα.

Η πολιτική του ανταγωνισμού συνδέεται άρρηκτα με τη δημιουργία της εσωτερικής αγοράς. Αντικείμενό της είναι η διαφύλαξη των συνθηκών εκείνων που θα επιτρέψουν στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από το κράτος μέλος στο οποίο εδρεύουν, να ανταγωνίζονται μεταξύ τους επί ίσοις όροις. Η ορθή λειτουργία και ενδυνάμωση της εσωτερικής αγοράς, η οποία αποτελεί τον πυρήνα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, δε νοείται χωρίς την αυστηρή εφαρμογή κοινών κανόνων που να εμποδίζουν αποτελεσματικά τα κράτη μέλη αλλά και τις επιχειρήσεις να θέτουν φραγμούς στην ελεύθερη διακίνηση των προϊόντων και υπηρεσιών, να νοθεύουν άμεσα τον υγιή ανταγωνισμό ή να ακολουθούν πρακτικές που καταλήγουν στα ίδια αποτελέσματα.

Ο ελεύθερος ανταγωνισμός μεταξύ των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων έχει απτά οφέλη για το σύνολο της ευρωπαϊκής οικονομίας. Ανταμείβει τις επιχειρήσεις εκείνες που προσφέρουν στους καταναλωτές νέα και καλύτερα προϊόντα σε χαμηλότερες τιμές και σε μεγαλύτερη ποικιλία. Προσφέρει, συνεπώς, κίνητρα στις επιχειρήσεις έτσι ώστε να βελτιώνονται συνεχώς και να επενδύουν σε δραστηριότητες καινοτομίας, έρευνας και τεχνολογίας. Απόρροια του μηχανισμού αυτού είναι η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας, η ορθολογικότερη κατανομή των παραγωγικών συντελεστών μεταξύ των οικονομικών κλάδων, η αύξηση της απασχόλησης και η μεγιστοποίηση της οικονομικής ευημερίας.

Ωστόσο, ο ελεύθερος και υγιής ανταγωνισμός δεν είναι αυτοσκοπός της γενικότερης πολιτικής της ΕΕ. Η Συνθήκη ΕΚ θέτει σημαντικούς παράλληλους στόχους της δράσης των κρατών μελών και της Κοινότητας, όπως, για παράδειγμα, την οικονομική και κοινωνική συνοχή και την αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών, την προστασία του περιβάλλοντος, την παροχή ψηλού επιπέδου υπηρεσιών υγείας και παιδείας, την προστασία των καταναλωτών, και τη διατήρηση ενός δίκαιου βιοτικού επιπέδου των αγροτών. Κατά συνέπεια οι διάφορες κοινοτικές πολιτικές, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής του ανταγωνισμού, καλούνται να εξυπηρετήσουν ταυτόχρονα την επίτευξη των διάφορων στόχων της Ένωσης, οι οποίοι σε

ορισμένες περιπτώσεις είναι αντικρουόμενοι. Για παράδειγμα, η πλήρως απρόσκοπτη λειτουργία της αγοράς δεν οδηγεί αναγκαστικά στην οικονομική σύγκλιση των διάφορων κρατών και περιφερειών της ΕΕ ούτε και συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος. Η αγορά χαρακτηρίζεται επίσης από επιμέρους αδυναμίες, όπως η μη επαρκής χρηματοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, η ανάπτυξη των οποίων είναι καίριας σημασίας για τη μείωση της ανεργίας. Οι παρεμβάσεις, λοιπόν, είτε σε κρατικό είτε σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, που είναι απαραίτητες στο πλαίσιο των λοιπών πολιτικών της Ένωσης, γίνονται αποδεκτές και προβλέπονται στα κείμενα της Συνθήκης ΕΚ και γενικότερα στο κοινοτικό δίκαιο, συχνά ως παρεκκλίσεις από τους κανόνες της εσωτερικής αγοράς και του ανταγωνισμού.

Ειδικότερα στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, οι κοινοτικοί κανόνες θέτουν μεν κάθε μέτρο κρατικής ενίσχυσης υπό τον αυστηρό έλεγχο του κοινοτικού δικαίου καθορίζουν, όμως, και τα πλαίσια μέσα στα οποία μπορεί να κριθούν τέτοια μέτρα ως συμβατά με την κοινή αγορά. Η βασική ειδοποιός διαφορά μεταξύ των επιτρεπόμενων και μη επιτρεπόμενων κρατικών ενισχύσεων είναι ότι οι πρώτες έχουν πάντοτε το χαρακτήρα κινήτρου. Ενθαρρύνουν, δηλαδή, τις επιχειρήσεις να προβούν σε πρόσθετες ενέργειες ή δραστηριότητες που είναι σημαντικές για την ανάπτυξη και βελτίωση των ίδιων των επιχειρήσεων αλλά και της οικονομίας γενικότερα. Ενδεικτικά αναφέρονται οι επενδυτικές ενισχύσεις προς τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, προς τις επιχειρήσεις μειονεκτικών περιοχών, οι ενισχύσεις για δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης, επαγγελματικής εκπαίδευσης και καινοτομίας. Αντιθέτως είναι κατά κανόνα μη συμβατές με την κοινή αγορά οι ενισχύσεις που απλώς βελτιώνουν την οικονομική θέση του δικαιούχου χωρίς αυτός να αναλαμβάνει καμία υποχρέωση ούτε να προβαίνει σε δραστηριότητα προς ουσιαστικό όφελος της επιχείρησής του και του συνόλου.

Η διάκριση αυτή έχει άμεσες συνέπειες στις πολιτικές των κρατών μελών σχετικά με την οικονομική στήριξη των επιχειρήσεων. Οδηγεί αναγκαστικά τις εθνικές κυβερνήσεις σε ορθολογικότερη χρήση των δημόσιων πόρων με τρόπο που αποφέρει συγκεκριμένα θετικά αποτελέσματα. Είναι σαφές ότι δεν επιτρέπονται οι άσκοπες επιχορηγήσεις, όπως, για παράδειγμα, η κάλυψη ζημιών ή οι φορολογικές απαλλαγές άνευ αντικειμένου, που, σε πολλές περιπτώσεις, διατηρούν τεχνητά εν ζωή αντιπαραγωγικές και μη ανταγωνιστικές οικονομικές δραστηριότητες δεσμεύοντας πολύτιμους παραγωγικούς συντελεστές αλλά και κρατικούς πόρους.

Η εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου εκτιμάται ότι θα επηρεάσει προς τη θετική κατεύθυνση την ίδια την ιδέα της επιχειρηματικότητας στην Κύπρο τόσο για τις ιδιωτικές όσο και για τις κρατικές επιχειρήσεις. Οι επιχειρηματίες καλούνται εκ των πραγμάτων να συνειδητοποιήσουν ότι πρέπει να αναλαμβάνουν τις ευθύνες των επιχειρηματικών τους επιλογών χωρίς να καταφεύγουν μονίμως και συχνά εκ των υστέρων στη διεκδίκηση κρατικών πόρων. Το κράτος καλείται επίσης να διαχωρίσει το θεσμικό του ρόλο από την εκάστοτε επιχειρηματική του δραστηριότητα και να ενεργεί στις σχέσεις του με τις κρατικές επιχειρήσεις ως ιδιώτης επιχειρηματίας.

II. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Η παρούσα είναι η πέμπτη Στατιστική Έρευνα για την παραχώρηση κρατικών ενισχύσεων που υποβάλλεται από τον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και, όπως έχει προαναφερθεί, καλύπτει τα έτη 2005 και 2006.

Η Έρευνα αυτή ετοιμάστηκε με βάση τα στοιχεία και εκθέσεις που έχουν υποβληθεί από τις Αρμόδιες Αρχές. Δυνάμει του εδαφίου (2) του άρθρου 17 του Νόμου, κάθε Αρμόδια Αρχή που χορηγεί κρατική ενίσχυση οφείλει να υποβάλλει στον Έφορο ετήσια έκθεση που να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, το συνολικό αριθμό των δικαιούχων και το συνολικό ποσό που παραχωρήθηκε.

Η παρούσα Στατιστική Έρευνα περιλαμβάνει το σύνολο των κρατικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν υπό οποιαδήποτε μορφή από την 1^η Ιανουαρίου 2005 μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2006. Σημειώνεται ότι ένας μεγάλος αριθμός μέτρων (κυρίως μακροχρόνιες συμβάσεις μίσθωσης κρατικής/δασικής γης), που τέθηκαν σε εφαρμογή πριν από τις 10.12.1994 και δεν υπέστησαν μετέπειτα καμία ουσιώδη τροποποίηση, δεν περιλαμβάνονται στη στατιστική έρευνα. Αυτό γιατί σύμφωνα με το άρθρο 22 και το Παράρτημα IV της πράξης περί των όρων προσχώρησης των νέων κρατών μελών και των τροποποιήσεων των συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η ΕΕ θεωρούνται υφιστάμενες ενισχύσεις οι οποίες μπορούν να συνεχιστούν έστω κι αν δεν είναι συμβατές με τους κοινοτικούς κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Συνεπώς τα μέτρα αυτά δεν κοινοποιήθηκαν στον Έφορο ούτε υπολογίστηκε το ύψος της κρατικής ενίσχυσης (δηλαδή η διαφορά μεταξύ του αγοραίου ενοικίου, το οποίο θα έπρεπε να εκτιμηθεί, και του καταβαλλόμενου ενοικίου). Ωστόσο, ένας μικρός αριθμός τέτοιων συμβάσεων περιλαμβάνεται στην Έρευνα καθότι αυτές κοινοποιήθηκαν κατά τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις στην ΕΕ.

Η Έρευνα χωρίζεται σε τέσσερα μέρη. Στο πρώτο μέρος παρουσιάζεται το σύνολο των κρατικών ενισχύσεων σε σχέση με ορισμένα οικονομικά μεγέθη, το σύνολο των κρατικών ενισχύσεων κατά τομέα/στόχο, και το σύνολο των κρατικών ενισχύσεων με βάση τη μορφή της ενίσχυσης (επιχορηγήσεις, εγγυήσεις δανείων, επιδοτήσεις επιτοκίων δανείων κλπ).

Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται οι κρατικές ενισχύσεις σύμφωνα με την κατηγορία στην οποία εμπίπτουν (οριζόντιοι στόχοι, βιομηχανία, παροχή υπηρεσιών κλπ).

Στο τρίτο μέρος γίνεται ειδική αναφορά για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis), ενώ στο τέταρτο μέρος γίνεται σύγκριση με το επίπεδο των κρατικών ενισχύσεων στην ΕΕ.

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την ετοιμασία της Στατιστικής Έρευνας 2005-2006 για την παραχώρηση κρατικών ενισχύσεων περιγράφεται αναλυτικά στο Τεχνικό Παράρτημα της παρούσας Έρευνας. Σημειώνεται ότι η μεθοδολογία, η παρουσίαση και ο τρόπος υπολογισμού των κρατικών ενισχύσεων ακολουθούν πιστά την ισχύουσα πρακτική της Επιτροπής, η οποία διενεργεί ετησίως συνολική στατιστική επισκόπηση για τα κράτη μέλη με βάση τα στοιχεία που της υποβάλλονται από αυτά.

Ι. ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ 2005-2006

Πίνακας Ι: Κρατικές ενισχύσεις σε απόλυτους και σχετικούς αριθμούς (£)

	2005	2006	% Μεταβολής
Σύνολο κρατικών ενισχύσεων σε τρέχουσες τιμές, εκ των οποίων:	110.453.618	47.430.939	-57,06%
ενισχύσεις προς τις Επιχειρήσεις Διεθνών Δραστηριοτήτων	55.000.000	0	-100,00%
ενισχύσεις στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας	12.371.302	6.163.033	-50,18%
ένισχυση διάσωσης Κυπριακών Αερογραμμών	6.000.000	0	-100,00%
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σε τρέχουσες τιμές	7.861.600.000	8.361.700.000	6,36%
Κρατικές ενισχύσεις ως ποσοστό επί του ΑΕΠ	1,40%	0,57%	-59,63%
Πληθυσμός	757.997	770.919	1,70%
Κατά κεφαλή κρατικές ενισχύσεις	146	62	-57,78%
Απασχολούμενο Εργατικό Δυναμικό	349.500	356.700	2,06%
Κρατικές ενισχύσεις ανά εργαζόμενο	316	133	-57,92%
Συνολικές Κυβερνητικές Δαπάνες	3.426.400.000	3.673.600.000	7,21%
% Κρατικών ενισχύσεων ως προς τις Κυβερνητικές Δαπάνες	3,22%	1,29%	-59,95%

Από τον Πίνακα Ι πιο πάνω διαφαίνεται ότι το συνολικό ύψος των κρατικών ενισχύσεων για το έτος 2006, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας, μειώθηκε πέραν του 57% σε σχέση με το προηγούμενο έτος ή κατά £63 εκ. περίπου σε απόλυτους αριθμούς. Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως σε τρεις βασικούς λόγους, όπως εμφανίζεται στον πιο πάνω Πίνακα:

- στην παραχώρηση της ενίσχυσης διάσωσης των Κυπριακών Αερογραμμών υπό μορφή κυβερνητικής εγγύησης επί δανείου ύψους £30 εκ. εντός του 2005²,
- στη λήξη της μεταβατικής περιόδου στις 31.12.2005 που δόθηκε από την Επιτροπή για τις ενισχύσεις προς τις Επιχειρήσεις Διεθνών Δραστηριοτήτων (ΕΔΔ) υπό μορφή μειωμένου φορολογικού συντελεστή³ και
- στη μείωση των ενισχύσεων που παραχωρήθηκαν μέσω εθνικών σχεδίων κρατικών ενισχύσεων προς τους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας.

Επισημαίνεται ότι στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας κατά το 2006 παραχωρήθηκαν επιδοτήσεις ύψους £27,7 εκ. (το αντίστοιχο ποσό για το 2005 ήταν £10,9 εκ.) από το Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΣΑΑ), που συγχρηματοδοτείται από το κράτος και την

² Η αρχική πρόθεση της Επιτροπής ήταν όπως θεωρηθεί ολόκληρο το ποσό του δανείου ως κρατική ενίσχυση καθότι η εταιρεία αδυνατούσε να εξασφαλίσει δάνειο χωρίς κρατική εγγύηση. Τελικώς, όμως, η Επιτροπή αποφάσισε όπως μόνο το 20% του δανείου λογιστεί ως κρατική ενίσχυση (δηλ. £6 εκ.)

³ Το ύψος της ενίσχυσης για τις ΕΔΔ υπολογίζεται ως το νοητό διαφυγόν έσοδο για το κράτος, εάν δηλαδή επιβάλλονταν οι κανονικοί φορολογικοί συντελεστές που ίσχυαν στη Δημοκρατία και όχι ο μειωμένος συντελεστής που εφαρμοζόταν για τις δικαιούχους επιχειρήσεις (4,25%).

ΕΕ, ποσό το οποίο δεν εμπίπτει στην έννοια της κρατικής ενίσχυσης. Επίσης, όσες ενισχύσεις παραχωρούνται σε διάφορες τάξεις παραγωγών στα πλαίσια των άμεσων πληρωμών δε συμπεριλαμβάνονται στην παρούσα στατιστική έρευνα. Σημειώνεται ότι κατά το έτος 2006 καταβλήθηκαν συνολικά £31,9 εκ. ως άμεσες πληρωμές στους παραγωγούς, ενώ κατά το 2005 το αντίστοιχο ποσό ανερχόταν σε £52 εκ. περίπου. Κατά συνέπεια η σταθερή μείωση των κρατικών ενισχύσεων που παρουσιάζεται τα τελευταία χρόνια στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας είναι περισσότερο τεχνητή παρά ουσιαστική. Στην πράξη αρκετά σχέδια ενισχύσεων που βρίσκονταν σε ισχύ τα προηγούμενα χρόνια αντικαταστάθηκαν από διάφορα μέτρα του ΣΑΑ κατά το 2005 ή/και από τις άμεσες πληρωμές.

Σημειώνεται ότι το ύψος των ενισχύσεων σε απόλυτους αριθμούς δεν έχει καθοριστική σημασία. Στη δική της ετήσια στατιστική επισκόπηση η Επιτροπή συγκρίνει το ύψος των κρατικών ενισχύσεων καθώς και την τάση που διαμορφώνεται μεταξύ των κρατών μελών σε σχέση κυρίως με το ΑΕΠ. Ως ποσοστό επί του ΑΕΠ, οι συνολικές κρατικές ενισχύσεις στην Κύπρο μειώθηκαν από 1,4% το 2005 σε 0,57% το 2006. Η ποσοστιαία μείωση είναι της τάξης του 60% περίπου, δηλαδή υπερβαίνει έστω και οριακά τη μείωση σε απόλυτους αριθμούς. Ως ποσοστό επί του συνόλου των κυβερνητικών δαπανών η μείωση αυτή είναι επίσης της τάξης του 60%.

Οι κατά κεφαλή κρατικές ενισχύσεις μειώθηκαν από £146 το 2005 σε £62 το 2006, ενώ οι ενισχύσεις ανά εργαζόμενο στην οικονομία μειώθηκαν στις £133 το 2006, σε σύγκριση με £316 το 2005.

Στον Πίνακα 2 πιο κάτω παρουσιάζεται το ύψος των κρατικών ενισχύσεων τόσο σε απόλυτους όσο και σε σχετικούς αριθμούς αφού αφαιρεθούν οι ενισχύσεις προς τις ΕΔΔ και η ενίσχυση διάσωσης των Κυπριακών Αερογραμμών που παραχωρήθηκαν το 2005, έτσι ώστε η σύγκριση με το προηγούμενο έτος να είναι πιο αντιπροσωπευτική.

Πίνακας 2: Κρατικές ενισχύσεις σε απόλυτους και σχετικούς αριθμούς (£) (εξαιρουμένων των ενισχύσεων προς τις ΕΔΔ και της ενίσχυσης διάσωσης των Κυπριακών Αερογραμμών)

	2005	2006	% Μεταβολής
Σύνολο κρατικών ενισχύσεων σε τρέχουσες τιμές, εκ των οποίων:	49.453.618	47.430.939	-4,09%
ενισχύσεις στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας	12.371.302	6.163.033	-50,18%
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σε τρέχουσες τιμές	7.861.600.000	8.361.700.000	6,36%
Κρατικές ενισχύσεις ως ποσοστό επί του ΑΕΠ	0,63%	0,57%	-9,83%
Πληθυσμός	757.997	770.919	1,70%
Κατά κεφαλή κρατικές ενισχύσεις	65	62	-5,70%
Απασχολούμενο Εργατικό Δυναμικό	349.500	356.700	2,06%
Κρατικές ενισχύσεις ανά εργαζόμενο	141	133	-6,03%
Συνολικές Κυβερνητικές Δαπάνες	3.426.400.000	3.673.600.000	7,21%
% Κρατικών ενισχύσεων ως προς τις Κυβερνητικές Δαπάνες	1,44%	1,29%	-10,54%

Από τον Πίνακα 2 διαπιστώνεται ότι η αφαίρεση των δύο πιο πάνω κατηγοριών ενισχύσεων διαφοροποιεί ριζικά τα αποτελέσματα και τις σχετικές συγκρίσεις. Συγκεκριμένα, για το έτος 2005 το ύψος των συνολικών κρατικών ενισχύσεων μειώνεται σε £49,5 εκ. περίπου ή σε ποσοστό 0,63% του ΑΕΠ. Αντίστοιχα, για το 2006 το ύψος των κρατικών ενισχύσεων παραμένει £47,4 εκ. περίπου ή σε ποσοστό 0,57% επί του ΑΕΠ. Η ποσοστιαία μείωση των κρατικών ενισχύσεων το 2006 σε σχέση με το προηγούμενο έτος είναι μόλις 4,1%.

Η πτώση αυτή οφείλεται αποκλειστικά στη μείωση των κρατικών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας από £12,4 εκ. το 2005 σε £6,2 εκ. το 2006. Όπως επεξηγήθηκε ανωτέρω, η μείωση αυτή είναι περισσότερο τεχνητή παρά ουσιαστική. Εάν αφαιρεθούν οι ενισχύσεις προς τους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και της αλιείας, διαπιστώνεται ότι το συνολικό ύψος των κρατικών ενισχύσεων στους υπόλοιπους τομείς αυξάνεται από £37,1 εκ. περίπου το 2005 σε £41,3 εκ. το 2006. Ως ποσοστό επί του ΑΕΠ οι ενισχύσεις στους υπόλοιπους τομείς ήταν 0,49% το 2006 σε σύγκριση με 0,47% το 2005, δηλαδή παρουσιάζουν αύξηση τόσο σε απόλυτους αριθμούς όσο και ως ποσοστό επί του ΑΕΠ. Η πρακτική αυτή, δηλαδή να απαλείφονται οι ενισχύσεις προς τους προαναφερθέντες τομείς, ακολουθείται και από την Επιτροπή καθώς διαφοροποιούνται αισθητά τα αποτελέσματα και η τάση των κρατικών ενισχύσεων σε πολλά κράτη μέλη της ΕΕ.

Ανάλογη εικόνα παρουσιάζεται και ως προς τα υπόλοιπα οικονομικά μεγέθη. Η μείωση των κατά κεφαλή ενισχύσεων καθώς και των κρατικών ενισχύσεων ανά εργαζόμενο, μετά την αφαίρεση των ενισχύσεων προς τις ΕΔΔ και της ενίσχυσης διάσωσης των Κυπριακών Αερογραμμών, είναι οριακή και συνεπώς αισθητά χαμηλότερη από ό,τι παρουσιάζεται στον Πίνακα Ι.

Τα διαγράμματα 1 και 2 πιο κάτω παρουσιάζουν ξεχωριστά για κάθε έτος την κατανομή του συνόλου των κρατικών ενισχύσεων σε δύο μεγάλες κατηγορίες:

- ι) τις κρατικές ενισχύσεις που έχουν οριζόντιους στόχους, όπως είναι η ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, η προώθηση της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, η επαγγελματική κατάρτιση των εργαζομένων, η ανάπτυξη των υποβαθμισμένων περιφερειών, η προστασία του περιβάλλοντος κ.ά., οι οποίες δεν έχουν πρωταρχικό σκοπό την ενίσχυση κάποιων συγκεκριμένων κλάδων παραγωγής αλλά θεωρείται ότι αντιμετωπίζουν ορισμένες αδυναμίες του μηχανισμού της αγοράς, και

- ii) τις κρατικές ενισχύσεις που στοχεύουν στην απάμβλυνση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν συγκεκριμένοι κλάδοι της οικονομίας ή στην ανάπτυξη ορισμένων κλάδων ή συγκεκριμένων επιχειρήσεων (π.χ. η ενίσχυση διάσωσης των Κυπριακών Αερογραμμών). Οι ενισχύσεις αυτές θεωρείται ότι έχουν περισσότερο στρεβλωτικές συνέπειες για τον ανταγωνισμό από ό,τι οι ενισχύσεις οριζόντιων στόχων.

Όπως φαίνεται από τα πιο πάνω διαγράμματα, κατά το 2005 υπερισχύουν εμφανώς οι τομεακές ενισχύσεις έναντι των οριζόντιων ενισχύσεων (69% περίπου έναντι 31%). Αυτό είναι αποτέλεσμα των ενισχύσεων προς τις ΕΔΔ και της ενίσχυσης διάσωσης των Κυπριακών Αερογραμμών, οι οποίες σαφώς κατατάσσονται στις τομεακές ενισχύσεις. Η εικόνα αυτή ανατρέπεται το 2006 καθότι οι ενισχύσεις που κατανέμονται στους οριζόντιους στόχους της Κοινότητας καταλαμβάνουν μερίδιο 81,3%.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι όλα σχεδόν τα νέα σχέδια ενισχύσεων που προωθήθηκαν από τις Αρμόδιες Αρχές, κυρίως προς αντικατάσταση ορισμένων που καταργήθηκαν κατά την προενταξιακή περίοδο, είχαν ως νομική βάση κάποιο από τα νομοθετήματα της Επιτροπής που επιτρέπει τη χορήγηση οριζόντιων ενισχύσεων, ενώ μερικά άλλα τροποποιήθηκαν για να συνάδουν με τους κανόνες αυτούς.

Όπως είναι λογικό, ο στόχος της Κοινότητας είναι ο αναπροσανατολισμός των ενισχύσεων σε οριζόντιους στόχους αφού, όπως επεξηγήθηκε ανωτέρω, οι οριζόντιες ενισχύσεις έχουν λιγότερα στρεβλωτικά αποτελέσματα στον ανταγωνισμό και μεγαλύτερα κοινωνικά οφέλη. Η σύγκριση που κάνει η Επιτροπή μεταξύ κρατών μελών διαφοροποιείται ανάλογα με τη συμπερίληψη σε αυτήν των ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας.

Προκειμένου να διαφανεί καλύτερα ο αναπροσανατολισμός των ενισχύσεων που παρέχονται στην Κύπρο από τις τομεακές στις οριζόντιες ενισχύσεις, τα διαγράμματα 3 και 4 πιο πάνω παρουσιάζουν την κατανομή των ενισχύσεων προς τις δύο κύριες κατηγορίες κατά τα δύο υπό επισκόπηση έτη, εξαιρουμένων των ενισχύσεων που παραχωρήθηκαν στις ΕΔΔ, στις Κυπριακές Αερογραμμές και στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας.

Από το διάγραμμα 3 φαίνεται ότι, όταν εξαιρεθούν οι προαναφερθείσες ενισχύσεις, το ποσοστό των οριζόντιων στόχων επί του συνόλου κατά το 2005 πλησιάζει το 93%, ενώ οι τομεακές ενισχύσεις μειώνονται στο 7,2%. Κατά το 2006 (διάγραμμα 4), οι τομεακές ενισχύσεις συρρικνώνονται στο 6,5%, στοιχείο ακριβώς που καταδεικνύει την προσαρμογή του «δομικού» μέρους των ενισχύσεων προς τους οριζόντιους στόχους της ΕΕ.

Ο Πίνακας 3 πιο κάτω παρουσιάζει αναλυτικά το συνολικό όγκο των παρεχόμενων ενισχύσεων ανά οικονομικό κλάδο/στόχο και την αντίστοιχη ποσοστιαία μεταβολή κατά τα δύο υπό εξέταση έτη.

Πίνακας 3: Κρατικές ενισχύσεις ανά οικονομικό κλάδο/στόχο (£)	2005	2006	% Μεταβολής
Σύνολο Κρατικών Ενισχύσεων, εκ των οποίων:	110.453.618	47.430.939	-57,1%
Οριζόντιοι στόχοι, εκ των οποίων:	34.395.030	38.570.087	12,1%
Ανάπτυξη εμπορίου, εξαγωγών και διεθνών συναλλαγών	100.550	77.109	-23,3%
Πολιτισμός	23.636.785	20.627.988	-12,7%
Περιβάλλον και εξοικονόμηση ενέργειας	258.975	188.559	-27,2%
Αποκατάσταση φυσικών καταστροφών	0	0	-
Έρευνα και Ανάπτυξη	2.335.849	3.453.478	47,8%
Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	816.466	6.003.979	635,4%
Κατάρτιση	4.504.103	4.664.773	3,6%
Περιφερειακή ανάπτυξη	2.742.302	3.554.201	29,6%
Ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης επιχειρήσεων	6.000.000	0	-
Στόχοι που ευνοούν συγκεκριμένους τομείς, εκ των οποίων:	70.058.588	8.860.852	-87,4%
Χάλυβας	0	0	-
Ναυπηγική βιομηχανία	0	0	-
Άλλοι κλάδοι της μεταποιητικής βιομηχανίας	0	0	-
Γεωργία, κτηνοτροφία και αλιεία	12.371.302	6.163.033	-50,2%
Άνθρακας	0	0	-
Μεταφορές	14.849.262	960.158	-93,5%
Τουρισμός	1.107.450	1.100.068	-0,7%
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού	11.290	11.097	-1,7%
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	11.700.000	0	-100,0%
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	0	0	-
Τηλεπικοινωνίες	0	0	-
Άλλες Υπηρεσίες	30.019.284	626.496	-97,9%
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	0	0	-

Από την κατηγορία των οριζόντιων στόχων διακρίνεται η μεγάλη αύξηση που παρουσιάζουν οι ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη (47,8%) παρότι βρίσκονται ακόμη σε πολύ χαμηλά επίπεδα ως ποσοστό επί του συνόλου (βλ. Πίνακα 4 πιο κάτω). Η αύξηση των δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη από τα κράτη μέλη αποτελεί ενδεχομένως το σημαντικότερο στόχο της ΕΕ που θα οδηγήσει στην υλοποίηση της στρατηγικής της Λισσαβόνας. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι κρατικές ενισχύσεις που παραχωρήθηκαν με σκοπό την έρευνα και ανάπτυξη το 2003 ήταν μόλις £309.532 σε σύγκριση με £1,8 εκ. το 2004, £2,3 εκ. περίπου το 2005 και £3,5 εκ. περίπου το 2006.

Κατακόρυφη, επίσης, αύξηση κατέγραψαν οι ενισχύσεις που απευθύνονταν αποκλειστικά στις ΜΜΕ (+635,4%) καθώς επίσης και οι ενισχύσεις με στόχο την περιφερειακή ανάπτυξη. Αναφορικά με τις ενισχύσεις προς τις ΜΜΕ η μεγάλη αύξηση οφείλεται κυρίως στην πλήρη εφαρμογή του σχεδίου του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού που παρέχει επενδυτικές ενισχύσεις σε βιομηχανικές μονάδες με στόχο την τεχνολογική αναβάθμισή τους (κατά το 2005 βρισκόταν στη φάση συλλογής και αξιολόγησης των αιτήσεων), καθώς επίσης και στην πλήρη εφαρμογή του σχεδίου του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως για ανάπτυξη του αγροτουρισμού, το οποίο συγχρηματοδοτείται από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ.

Όσον αφορά τις ενισχύσεις για την περιφερειακή ανάπτυξη, η μεγάλη αύξηση οφείλεται στις σημαντικές ενισχύσεις που παραχωρήθηκαν εντός του 2006 στα πλαίσια του σχεδίου του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για την αναβάθμιση των μεταποιητικών μονάδων στις περιοχές της υπαίθρου, το οποίο επίσης συγχρηματοδοτείται από τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ.

Προς την αντίθετη κατεύθυνση κινήθηκαν οι ενισχύσεις για το περιβάλλον και την εξοικονόμηση ενέργειας (μείωση 27,2% κατά το 2006 σε σύγκριση με το 2005) καθώς επίσης και οι ενισχύσεις για την κατηγορία «Ανάπτυξη εμπορίου, εξαγωγών και διεθνών συναλλαγών», που σε μεγάλο βαθμό αφορά συμμετοχή σε εκθέσεις στο εξωτερικό. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι η μείωση οφείλεται στο γεγονός ότι για τους εν λόγω σκοπούς παραχωρούνται ενισχύσεις de minimis.

Ο Πίνακας 4 πιο κάτω παρουσιάζει την ίδια κατανομή των ενισχύσεων ανά οικονομικό κλάδο/στόχο ως ποσοστό επί του συνόλου των ενισχύσεων για τα έτη 2005 και 2006. Από τον Πίνακα αυτό αίσθηση προκαλεί το ποσοστό των ενισχύσεων υπέρ του πολιτισμού, τόσο για το έτος 2005, όπου ανέρχεται σε 21,4%, αλλά κυρίως για το 2006 (43,5% περίπου).

Πίνακας 4: Κρατικές ενισχύσεις ανά οικονομικό κλάδο/στόχο	2005	2006
(% επί του συνόλου)		
Οριζόντιοι στόχοι, εκ των οποίων:	31,14%	81,32%
Ανάπτυξη εμπορίου, εξαγωγών και διεθνών συναλλαγών	0,09%	0,16%
Πολιτισμός	21,40%	43,49%
Περιβάλλον και εξοικονόμηση ενέργειας	0,23%	0,40%
Αποκατάσταση φυσικών καταστροφών	0,00%	0,00%
Έρευνα και Ανάπτυξη	2,11%	7,28%
Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	0,74%	12,66%
Κατάρτιση	4,08%	9,83%
Περιφερειακή ανάπτυξη	2,48%	7,49%
Ενισχύσεις διάσωσης και αναδιάρθρωσης επιχειρήσεων	5,43%	0,00%
Στόχοι που ευνοούν συγκεκριμένους τομείς, εκ των οποίων:	63,43%	18,68%
Χάλυβας	0,00%	0,00%
Ναυπηγική βιομηχανία	0,00%	0,00%
Άλλοι κλάδοι της μεταποιητικής βιομηχανίας	0,00%	0,00%
Γεωργία, κτηνοτροφία και αλιεία	11,20%	12,99%
Άνθρακας	0,00%	0,00%
Μεταφορές	13,44%	2,02%
Τουρισμός	1,00%	2,32%
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού	0,01%	0,02%
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	10,59%	0,00%
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	0,00%	0,00%
Τηλεπικοινωνίες	0,00%	0,00%
Άλλες Υπηρεσίες	27,18%	1,32%
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	0,00%	0,00%

Επίσης, σημαντικό μερίδιο για το έτος 2005 καταλαμβάνουν οι ενισχύσεις στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας (11,2%) καθώς επίσης και οι ενισχύσεις στους τομείς των Μεταφορών (13,4%), των Ενδιάμεσων Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών (10,6%) και των Άλλων Υπηρεσιών (27,2%). Όσον αφορά τις τρεις τελευταίες κατηγορίες σημειώνεται ότι συμπεριλαμβάνουν το σύνολο των ενισχύσεων προς τις ΕΔΔ, δηλαδή συνολικά £55 εκ. το 2005⁴.

Ο Πίνακας 5 πιο κάτω παρουσιάζει την ίδια ποσοστιαία κατανομή ανά κλάδο/στόχο, αφού αφαιρεθούν οι ενισχύσεις στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας, καθώς επίσης και οι ενισχύσεις προς τις ΕΔΔ και τις Κυπριακές Αερογραμμές. Όπως φαίνεται από τον

⁴ Η κατανομή των ενισχύσεων των ΕΔΔ σε αυτές τις τρεις κατηγορίες (Μεταφορές, Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί και Άλλες Υπηρεσίες) έγινε με βάση τον αριθμό των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους κλάδους αυτούς, μεθοδολογία που έγινε αποδεκτή από την Επιτροπή.

Πίνακα αυτό η κατανομή των ενισχύσεων διαφοροποιείται ριζικά για το έτος 2005 και η σύγκριση μεταξύ των δύο υπό επισκόπηση ετών γίνεται πιο αντιπροσωπευτική.

Πίνακας 5: Κρατικές ενισχύσεις ανά οικονομικό κλάδο/στόχο	2005	2006
(% επί του συνόλου)		
(εξαιρουμένων των ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας, στις ΕΔΔ και στις Κυπριακές Αερογραμμές)		
Οριζόντιοι στόχοι, εκ των οποίων:	92,75%	93,46%
Ανάπτυξη εμπορίου, εξαγωγών και διεθνών συναλλαγών	0,27%	0,19%
Πολιτισμός	63,74%	49,99%
Περιβάλλον και εξοικονόμηση ενέργειας	0,70%	0,46%
Αποκατάσταση φυσικών καταστροφών	0,00%	0,00%
Έρευνα και Ανάπτυξη	6,30%	8,37%
Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	2,20%	14,55%
Κατάρτιση	12,15%	11,30%
Περιφερειακή ανάπτυξη	7,40%	8,61%
Στόχοι που ευνοούν συγκεκριμένους τομείς, εκ των οποίων:	7,25%	6,54%
Χάλυβας	0,00%	0,00%
Ναυπηγική βιομηχανία	0,00%	0,00%
Άλλοι κλάδοι της μεταποιητικής βιομηχανίας	0,00%	0,00%
Γεωργία, κτηνοτροφία και αλιεία	0,00%	0,00%
Άνθρακας	0,00%	0,00%
Μεταφορές	2,29%	2,33%
Τουρισμός	2,99%	2,67%
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού	0,03%	0,03%
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	0,00%	0,00%
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	0,00%	0,00%
Τηλεπικοινωνίες	0,00%	0,00%
Άλλες Υπηρεσίες	1,94%	1,52%
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	0,00%	0,00%

Κατ' αρχάς το μερίδιο του Πολιτισμού (που περιλαμβάνει τις ενισχύσεις στα μέσα μαζικής επικοινωνίας) παραμένει το υψηλότερο από όλες τις κατηγορίες ενισχύσεων, παρότι μειώνεται από 63,7% περίπου το 2005 σε 50% περίπου το 2006. Το αξιοσημείωτο αυτό στοιχείο οφείλεται κυρίως στην ετήσια χορηγία προς το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου (£15,7 εκ. το 2006 σε σύγκριση με £18,5 εκ. το 2005) και εκείνη προς το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου (£3,38 εκ. ανά έκαστο των δύο υπό επισκόπηση ετών).

Σημειώνεται επίσης η ουσιαστική αύξηση του μεριδίου των ενισχύσεων προς τις ΜΜΕ, από 2,2% το 2005 σε 14,55% το 2006, καθώς επίσης και το σημαντικό μερίδιο που καταλαμβάνουν

οι ενισχύσεις για την κατάρτιση των εργαζομένων (11,3% το 2006 σε σύγκριση με 12,15% το 2005).

Στο διάγραμμα 5 πιο πάνω παρουσιάζεται η κατανομή των συνολικών ενισχύσεων κατά κλάδο/στόχο, τόσο για το 2005 όσο και το 2006, σε εκατομμύρια λίρες. Στο διάγραμμα 6 πιο κάτω παρουσιάζεται η ίδια κατανομή αφού εξαιρεθούν οι ενισχύσεις στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας, οι ενισχύσεις προς τις ΕΔΔ καθώς και η ενίσχυση διάσωσης των Κυπριακών Αερογραμμών.

Συγκρίνοντας τα διαγράμματα 5 και 6 επιβεβαιώνεται η αισθητή βελτίωση του μεριδίου των οριζόντιων ενισχύσεων σε σχέση με τις τομεακές ενισχύσεις όταν απομείνει μόνο το «δομικό» μέρος των κρατικών ενισχύσεων. Συγκεκριμένα, το ύψος των οριζόντιων ενισχύσεων ως ποσοστό επί του συνόλου αυξάνεται από 31,14% το 2005 και 81,32% το 2006 σε 92,75% και 93,46%, αντίστοιχα, όταν αφαιρεθούν οι προαναφερθείσες ενισχύσεις.

Αναφορικά με τη μορφή των παρεχόμενων κρατικών ενισχύσεων, οι ενισχύσεις που ανήκουν στην κατηγορία Α (ενισχύσεις που μεταβιβάζονται εξ ολοκλήρου στον αποδέκτη και για τις οποίες το στοιχείο της ενίσχυσης ισούται με την κεφαλαιακή αξία της ενίσχυσης) υπερисχύουν και για τα δύο υπό εξέταση έτη (Πίνακας 6). Μάλιστα κατά το 2006 χορηγήθηκαν ενισχύσεις που ανήκουν αποκλειστικά στην κατηγορία αυτή.

Πίνακας 6: Κρατικές ενισχύσεις κατά μορφή ενίσχυσης ⁵ (£)

Μορφή	2005	2006
A1	47.485.616	45.348.005
A2	56.968.002	2.082.934
CIA	0	0
DIA	6.000.000	0
Σύνολο	110.453.618	47.430.939

Όπως φαίνεται και από τον Πίνακα 6 πιο πάνω, οι ενισχύσεις που ανήκουν στην κατηγορία Α2 (ενισχύσεις που χορηγούνται μέσω του φορολογικού συστήματος) καταλαμβάνουν την πρώτη θέση για το έτος 2005 με συνολικό ύψος £57 εκ. περίπου, σε αντίθεση με το έτος 2006 κατά το οποίο υπερисχύουν συντριπτικά οι ενισχύσεις της κατηγορίας Α1 (ενισχύσεις που χορηγούνται μέσω του προϋπολογισμού) με σύνολο ενισχύσεων £45,3 εκ. περίπου. Αυτό οφείλεται αποκλειστικά στις ενισχύσεις που παραχωρήθηκαν το 2005 στις ΕΔΔ (συνολικά £55 εκ.), οι οποίες κατατάσσονται στην κατηγορία Α2.

⁵ Αναλυτική επεξήγηση των διάφορων «μορφών ενίσχυσης» παρέχεται στο Τεχνικό Παράρτημα.

Το διάγραμμα 7 πιο πάνω παρουσιάζει την ποσοστιαία κατανομή των συνολικών ενισχύσεων κατά την υπό εξέταση διετία με βάση τη μορφή των παραχωρούμενων ενισχύσεων. Όπως εμφανίζεται στο διάγραμμα αυτό, οι ενισχύσεις που παραχωρήθηκαν το 2006 υπό τη μορφή Α1 ήταν 95,6% περίπου των συνολικών ενισχύσεων, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό κατά το 2005 ανέρχόταν μόλις στο 43% περίπου. Όσον αφορά την κατηγορία Α2 το ποσοστό επί του συνόλου μειώθηκε από 51,6% το 2005 σε μόλις 4,4% περίπου το 2006. Κατά το 2005 η κατηγορία D1A (περιλαμβάνει αποκλειστικά τις ενισχύσεις που χορηγούνται υπό μορφή κρατικών εγγυήσεων) καταλαμβάνει μερίδιο 5,4% περίπου. Η μοναδική κρατική εγγύηση που παραχωρήθηκε το 2005 ήταν η ενίσχυση διάσωσης των Κυπριακών Αερογραμμών.

Ενισχύσεις που χορηγούνται με τη μορφή ευνοϊκού δανείου (C1A) από το κράτος σε επιχειρήσεις δεν παραχωρήθηκαν κατά την υπό επισκόπηση διετία.

Όπως προαναφέρθηκε, οι ενισχύσεις στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας συνήθως εξαιρούνται από τις αναλύσεις και συγκρίσεις στις οποίες προβαίνει η Επιτροπή. Επίσης, οι ενισχύσεις προς τις ΕΔΔ τερματίστηκαν στις 31.12.2005, ενώ η ενίσχυση διάσωσης των Κυπριακών Αερογραμμών δεν είναι επαναλαμβανόμενη. Ως εκ τούτου, κρίνεται σκόπιμο όπως εξεταστεί η κατανομή των ενισχύσεων κατά μορφή ενίσχυσης αφού αφαιρεθούν οι εν λόγω ενισχύσεις. Η κατανομή αυτή παρουσιάζεται στον Πίνακα 7 πιο κάτω.

Πίνακας 7: Κρατικές ενισχύσεις κατά μορφή ενίσχυσης (εξαιρουμένων των τομέων της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας, των ενισχύσεων στις ΕΔΔ και της ενίσχυσης διάσωσης των Κυπριακών Αερογραμμών) (£)

Μορφή	2005	2006
A1	35.114.314	39.184.972
A2	1.968.002	2.082.934
C1A	0	0
D1A	0	0
Σύνολο	37.082.316	41.267.906

Όπως είναι εμφανές από τον Πίνακα 7, το μεγαλύτερο ποσοστό του «δομικού» μέρους των ενισχύσεων παραχωρείται υπό τη μορφή Α1. Πιο συγκεκριμένα, στα πλείστα των σχεδίων που εφαρμόζονται στην Κύπρο παραχωρούνται ενισχύσεις στους δικαιούχους υπό μορφή χορηγίας. Το ποσοστό των ενισχύσεων που παραχωρήθηκαν υπό τη μορφή Α1 αυξήθηκε οριακά από 94,7% το 2005 σε 95% το 2006, ενώ, αντίθετα, οι ενισχύσεις της μορφής Α2 μειώθηκαν ελαφρά από 5,3% περίπου επί του συνόλου σε 5%.

2. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Στην ενότητα αυτή η ανάλυση επικεντρώνεται στους τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών, δηλαδή στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα της οικονομίας. Ως εκ τούτου, εξαιρούνται οι τομείς της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και της αλιείας, που εμπίπτουν στον πρωτογενή τομέα.

2.1 Οριζόντιοι στόχοι

Οι ενισχύσεις που προορίζονταν για οριζόντιους στόχους αυξήθηκαν κατά το 2006 σε σχέση με το 2005 (12,1%). Όπως φαίνεται και από τον Πίνακα 8, αυτό οφείλεται κυρίως στην αύξηση που κατέγραψαν οι ενισχύσεις με στόχο την περιφερειακή ανάπτυξη (29,6%), οι ενισχύσεις προς όφελος των ΜΜΕ (635,4%) και οι ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη (47,8%), οι οποίες αντιστάθμισαν τη μείωση των ενισχύσεων στην κατηγορία του Πολιτισμού (£3 εκ. περίπου).

Πίνακας 8: Κρατικές ενισχύσεις οριζόντιων στόχων (£)

Οριζόντιοι στόχοι	2005	2006	% Μεταβολής
Ανάπτυξη εμπορίου, εξαγωγών και διεθνών συναλλαγών	100.550	77.109	-23,3%
Πολιτισμός	23.636.785	20.627.988	-12,7%
Περιβάλλον και εξοικονόμηση ενέργειας	258.975	188.559	-27,2%
Αποκατάσταση φυσικών καταστροφών	0	0	-
Έρευνα και Ανάπτυξη	2.335.849	3.453.478	47,8%
Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	816.466	6.003.979	635,4%
Κατάρτιση	4.504.103	4.664.773	3,6%
Περιφερειακή ανάπτυξη	2.742.302	3.554.201	29,6%
Σύνολο Οριζόντιων Στόχων	34.395.030	38.570.087	12,1%

Κατά την υπό επισκόπηση διετία ο μεγαλύτερος όγκος των οριζόντιων ενισχύσεων είχε ως πρωταρχικό στόχο την ενίσχυση του πολιτισμού (περιλαμβανομένων και των ενισχύσεων προς τα μέσα μαζικής επικοινωνίας). Όπως προαναφέρθηκε, μεγάλο μερίδιο των ενισχύσεων σε αυτήν την κατηγορία κατέχουν οι χορηγίες προς το ΠΙΚ (£18,5 εκ. το 2005 και £15,7 εκ. το 2006) και το ΘΟΚ (£3,38 εκ. ανά έτος για το 2005 και το 2006).

Πίνακας 9: Μερίδιο οριζόντιων στόχων ως προς το σύνολο των οριζόντιων ενισχύσεων (€)

% ποσοστό οριζόντιων στόχων ως προς το σύνολο	2005	2006	% Μεταβολής
Ανάπτυξη εμπορίου, εξαγωγών και διεθνών συναλλαγών	0,29%	0,20%	-31,6%
Πολιτισμός	68,72%	53,48%	-22,2%
Περιβάλλον και εξοικονόμηση ενέργειας	0,75%	0,49%	-35,1%
Αποκατάσταση φυσικών καταστροφών	0,00%	0,00%	-
Έρευνα και Ανάπτυξη	6,79%	8,95%	31,8%
Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	2,37%	15,57%	555,8%
Κατάρτιση	13,10%	12,09%	-7,6%
Περιφερειακή ανάπτυξη	7,97%	9,21%	15,6%
Σύνολο	100,00%	100,00%	0,0%

Ο Πίνακας 9 πιο πάνω παρουσιάζει το ποσοστό του κάθε οριζόντιου στόχου ως προς το σύνολο των οριζόντιων ενισχύσεων. Όπως ήταν αναμενόμενο, το μεγαλύτερο μερίδιο καταλαμβάνουν οι ενισχύσεις για τον Πολιτισμό (σχεδόν 69% το 2005 σε σύγκριση με 53,5% περίπου το 2006) για τους λόγους που προαναφέρθηκαν. Τη δεύτερη θέση κατά το 2006 καταλαμβάνουν οι ενισχύσεις προς όφελος των ΜΜΕ (15,6%), ενώ την τρίτη θέση οι ενισχύσεις για την επαγγελματική κατάρτιση των εργαζομένων (12,1% σε σύγκριση με 13,1% το 2005). Οι ενισχύσεις αυτές παρέχονται αποκλειστικά στα πλαίσια των σχεδίων επαγγελματικής κατάρτισης που εφαρμόζει η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ) και τα οποία εγκρίθηκαν βάση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 68/2001 της Επιτροπής για τις ενισχύσεις για επαγγελματική εκπαίδευση⁶ ο οποίος ενθαρρύνει τις ενισχύσεις προς τις επιχειρήσεις που αποστέλλουν τους εργαζομένους τους σε εκπαιδευτικά προγράμματα.

Σημαντική βελτίωση στο μερίδιό τους σημείωσαν και οι ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη (+31,8%), φτάνοντας στο 8,95% επί του συνόλου το 2006 σε σύγκριση με 6,79% το 2005. Αυτό είναι αποτέλεσμα της πλήρους εφαρμογής της Δέσμης Ερευνητικών Προγραμμάτων του Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας (ΙΠΕ), η οποία περιλαμβάνει ένα μεγάλο αριθμό σχεδίων για ενθάρρυνση της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης και καλύπτει ένα ευρύ πεδίο ερευνητικών ενδιαφερόντων.

2.2 Συγκεκριμένοι τομείς

Από το 2004 η Επιτροπή διαφοροποίησε τη μέχρι τότε πρακτική της στην ανάλυση των ενισχύσεων που παραχωρούνται σε συγκεκριμένους τομείς. Ειδικότερα, στις ενισχύσεις αυτές συμπεριλαμβάνει και όλες τις ενισχύσεις που, ενώ χορηγούνται στη βάση οριζόντιων κανόνων, στην πραγματικότητα οι δικαιούχοι των σχεδίων περιορίζονται σε συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας. Για παράδειγμα, το σχέδιο χορηγιών για τεχνολογική αναβάθμιση των ΜΜΕ του μεταποιητικού τομέα που εφαρμόζει το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

⁶ ΕΕ L 10 της 13.1.2001, σ.20

εγκρίθηκε με βάση τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 70/2001 της Επιτροπής για τις ενισχύσεις στις ΜΜΕ⁷ (εφεξής «Κανονισμός 70/2001»).

Εντούτοις, το εν λόγω σχέδιο αποτελεί κατά βάση ενίσχυση για τον τομέα της μεταποίησης. Επίσης, με βάση τον Κανονισμό 70/2001 εγκρίθηκε και το σχέδιο για ενίσχυση της αθλητικής υποδομής που εφαρμόζει ο Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού (ΚΟΤ). Στην πραγματικότητα το εν λόγω σχέδιο αποτελεί ενίσχυση για τον τομέα του τουρισμού, καθότι έχει ως στόχο την προσέλκυση αθλητικού τουρισμού, παρά το ότι ταξινομείται στις οριζόντιες ενισχύσεις.

Ενισχύσεις οι οποίες παραχωρούνται στα πλαίσια σχεδίων που δεν κάνουν καμία διάκριση ως προς τον κλάδο (π.χ. τα προγράμματα ενισχύσεων για ενθάρρυνση της επαγγελματικής κατάρτισης που εφαρμόζει η ΑνΑΔ, τα οποία έχουν καθολική εφαρμογή) δε συμπεριλαμβάνονται σε οποιεσδήποτε τομεακές ενισχύσεις. Συνεπώς, το πραγματικό ύψος των ενισχύσεων σε έναν κλάδο είναι σαφώς μεγαλύτερο από αυτό που παρουσιάζεται στην πιο κάτω ανάλυση.

Η συγκεκριμένη προσέγγιση της Επιτροπής υιοθετείται στην ανάλυση των τομεακών ενισχύσεων που ακολουθεί.

2.2.1 Μεταποιητική βιομηχανία

Πίνακας 10: Κρατικές ενισχύσεις προς τη μεταποιητική βιομηχανία (£)

	2005	2006	% Μεταβολής
Σύνολο ενισχύσεων σε τρέχουσες τιμές	3.506.764	8.238.391	134,9%
Προστιθέμενη αξία σε τρέχουσες τιμές	634.500.000	639.600.000	0,8%
% Ενισχύσεων ως προς την προστιθέμενη αξία του τομέα	0,55%	1,29%	133,1%
Αριθμός εργαζομένων στο μεταποιητικό τομέα	35.700	36.000	0,8%
Ενισχύσεις ανά εργαζόμενο σε τρέχουσες τιμές	98	229	133,0%

Όπως φαίνεται και στον Πίνακα 10 πιο πάνω, οι κρατικές ενισχύσεις προς τη μεταποιητική βιομηχανία υπερδιπλασιάστηκαν το 2006 σε σύγκριση με το 2005. Η μεγάλη αυτή αύξηση οφείλεται κυρίως στα δύο προαναφερθέντα σχέδια του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού (σχέδιο για την τεχνολογική αναβάθμιση των ΜΜΕ του μεταποιητικού τομέα και σχέδιο ανάπτυξης του μεταποιητικού τομέα στις περιοχές της υπαίθρου).

Ως αποτέλεσμα της αύξησης αυτής οι ενισχύσεις προς τη μεταποιητική βιομηχανία ως ποσοστό επί της προστιθέμενης αξίας του κλάδου αυξήθηκαν από 0,55% το 2005 σε 1,29% το 2006. Το επίπεδο αυτό βρίσκεται αισθητά υψηλότερα σε σύγκριση με το ποσοστό των

⁷ ΕΕ L 10 της 13.1.2001, σ.33

συνολικών ενισχύσεων ως προς το ΑΕΠ, κάτι που καταδεικνύει τη σημασία που αποδίδει το κράτος στη στήριξη του συγκεκριμένου κλάδου της οικονομίας.

Επιπρόσθετα, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- i) Αρκετά σχέδια του Υπουργείου Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού που έχουν χαρακτηριστεί ως ενισχύσεις de minimis απευθύνονται κυρίως στη μεταποιητική βιομηχανία, και
- ii) Οι κυπριακές μεταποιητικές βιομηχανίες λαμβάνουν και άλλες κρατικές ενισχύσεις από σχέδια που δεν απευθύνονται αποκλειστικά στο συγκεκριμένο κλάδο, όπως π.χ. από τα σχέδια για κατάρτιση που εφαρμόζει η ΑνΑΔ, για έρευνα και ανάπτυξη που εφαρμόζει το ΙΠΕ κ.ά.

Οι ενισχύσεις ως προς τον αριθμό των εργαζομένων του μεταποιητικού κλάδου αυξήθηκαν από £98 το 2005 σε £229 το 2006 ή σε ποσοστό 133%. Σημειώνεται ότι οι συνολικές ενισχύσεις ανά εργαζόμενο στην οικονομία ανέρχονται σε £316 και £133 για τα έτη 2005 και 2006, αντίστοιχα (βλ. Πίνακα 1). Ωστόσο, όταν εξαιρεθούν οι ενισχύσεις προς τις ΕΔΔ και η ενίσχυση διάσωσης των Κυπριακών Αερογραμμών, οι κρατικές ενισχύσεις ανά εργαζόμενο στην οικονομία το 2005 ανέρχονταν σε £141 (βλ. Πίνακα 2).

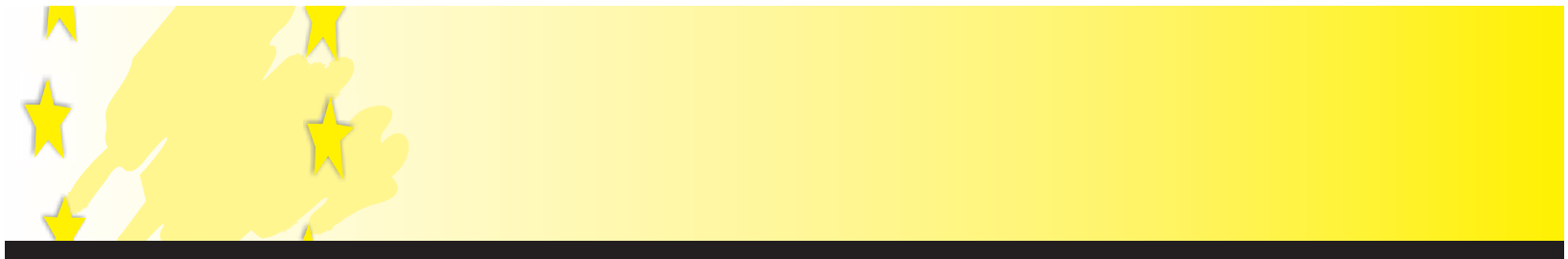
Όσον αφορά τη μορφή των παραχωρούμενων ενισχύσεων επισημαίνεται ότι αξιοποιήθηκε εξ ολοκλήρου η μορφή της κατηγορίας ΑΙ (ενισχύσεις μέσω του προϋπολογισμού) τόσο για το 2005 όσο και για το 2006.

2.2.2 Μεταφορές

Οι ενισχύσεις που είχαν ως αποδέκτη αποκλειστικά τον τομέα των μεταφορών παρουσίασαν σημαντική μείωση της τάξης του 93,5% περίπου κατά το 2006 σε σχέση με το 2005. Σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των ενισχύσεων του κλάδου (£14 εκ.) για το έτος 2005 αφορούσε ενισχύσεις προς τις ΕΔΔ, μεγάλος αριθμός των οποίων δραστηριοποιείται στον τομέα των μεταφορών.

Πίνακας 11: Κρατικές ενισχύσεις στις μεταφορές (£)

	2005	2006	% Μεταβολής
Σύνολο ενισχύσεων	14.849.262	960.158	-93,5%
Προστιθέμενη αξία	576.500.000	591.400.000	2,6%
% Ενισχύσεων ως προς την προστιθέμενη αξία του τομέα	2,58%	0,16%	-93,7%
Αριθμός εργαζομένων στο κλάδο	24.000	24.000	0,0%
Ενισχύσεις ανά εργαζόμενο σε τρέχουσες τιμές	619	40	-93,5%

Το υπόλοιπο μέρος των ενισχύσεων για το 2005 αλλά και το σύνολο των ενισχύσεων για το 2006 εκπηγάζουν αποκλειστικά από το ειδικό σύστημα φορολόγησης τόσο των πλοιοκτητριών εταιρειών όσο και των εταιρειών πλοιοδιαχείρισης, το οποίο είναι ευνοϊκό σε σύγκριση με το κανονικό φορολογικό σύστημα.

Το ποσοστό των ενισχύσεων προς τον τομέα των μεταφορών επί της προστιθέμενης αξίας του κλάδου μειώθηκε αισθητά από 2,58% το 2005 σε μόλις 0,16% για το 2006. Το ίδιο συμβαίνει και με το ύψος των ενισχύσεων ανά εργαζόμενο του κλάδου, το οποίο από £619 το 2005 μειώθηκε στις £40 το 2006.

2.2.3 Ενδιάμεσοι Χρηματοπιστωτικοί Οργανισμοί

Όπως και οι ενισχύσεις προς τις μεταφορές έτσι και οι ενισχύσεις προς τους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς προέρχονταν από το ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς των ΕΔΔ. Συγκεκριμένα, για το έτος 2005 το σύνολο των ενισχύσεων προς τον τομέα αφορά ενισχύσεις προς ΕΔΔ που δραστηριοποιούνται στο χρηματοπιστωτικό κλάδο (£11,7 εκ.). Κατά το 2006 δεν παραχωρήθηκε καμία ενίσχυση προς τον τομέα αυτό.

2.2.4 Ενισχύσεις προς τον τουριστικό κλάδο

Οι ενισχύσεις προς τον τουριστικό κλάδο αυξήθηκαν σημαντικά το 2006 σε σύγκριση με το 2005 (69,7%). Ως ποσοστό επί της προστιθέμενης αξίας του τομέα, το ύψος των ενισχύσεων προς όφελος του κλάδου αυτού αυξήθηκε από 0,24% σε 0,39%. Ωστόσο, παρά την αύξηση αυτή, το ποσοστό των ενισχύσεων προς τον τουρισμό είναι συγκριτικά χαμηλότερο από ό,τι το ποσοστό των συνολικών ενισχύσεων ως προς το ΑΕΠ καθώς και ανά εργαζόμενο στην οικονομία (μόλις £59 το 2006 έναντι £133 στο σύνολο των εργαζομένων).

Σημειώνεται ότι ως προστιθέμενη αξία του κλάδου λαμβάνεται η κατηγορία «Ξενοδοχεία και Εστιατόρια» καθότι δεν υπάρχει κανένας ειδικός κλάδος οικονομικής δραστηριότητας που να αφορά ή να αντιπροσωπεύει αποκλειστικά τον τουρισμό⁷.

Πίνακας 12: Ενισχύσεις προς τον τουριστικό κλάδο (£)

	2005	2006	% Μεταβολής
Σύνολο ενισχύσεων	1.240.941	2.105.945	69,7%
Προστιθέμενη αξία	515.900.000	533.300.000	3,4%
% Ενισχύσεων ως προς την προστιθέμενη αξία του τομέα	0,24%	0,39%	64,2%
Αριθμός εργαζομένων στο κλάδο	35.000	35.800	2,3%
Ενισχύσεις ανά εργαζόμενο σε τρέχουσες τιμές	35	59	65,9%

⁷ Η ίδια προσέγγιση ακολουθείται και από την Επιτροπή.

Το μεγαλύτερο μέρος των ενισχύσεων (£1,1 εκ. περίπου τόσο για το 2005 όσο και για το 2006) που απευθύνεται αποκλειστικά για τον τουρισμό προέρχεται από τις εκμισθώσεις κρατικής ή δασικής γης προς συγκεκριμένες τουριστικές επιχειρήσεις είτε για την ανέγερση ξενοδοχείων είτε για άλλους παρεμφερείς σκοπούς. Σ' αυτές τις περιπτώσεις το στοιχείο της ενίσχυσης υπολογίζεται ως η διαφορά του αγοραίου ενοικίου από το καταβαλλόμενο ενοίκιο.

Η αύξηση των ενισχύσεων στον τουριστικό κλάδο οφείλεται αποκλειστικά στην πλήρη εφαρμογή του σχεδίου του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως για ανάπτυξη εναλλακτικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τον αγροτουρισμό. Αναφέρεται συναφώς ότι οι ενισχύσεις που παραχωρήθηκαν στα πλαίσια αυτού του σχεδίου (εξαιρουμένων όσων χαρακτηρίστηκαν ως ενισχύσεις ήσσονος σημασίας) ανέρχονταν σε £0,94 εκ. το 2006 σε σύγκριση με μόλις £0,068 εκ. το 2005.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι δαπάνες της ετήσιας διαφημιστικής εκστρατείας του ΚΟΤ δεν περιλαμβάνονται στα πιο πάνω ποσά καθότι το μέτρο θεωρείται γενικό και συνεπώς δεν εμπίπτει στον ορισμό των κρατικών ενισχύσεων.

3. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΉΣΣΟΝΟΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ (DE MINIMIS)

Οι ενισχύσεις de minimis, λόγω του πολύ μικρού τους ύψους, δεν εμπίπτουν στον ορισμό των κρατικών ενισχύσεων, καθότι θεωρείται ότι δεν είναι ικανές να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό ή και τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Ως εκ τούτου, δε συμπεριλήφθηκαν στα ποσά που αναφέρεται η παρούσα Στατιστική Έρευνα. Εντούτοις, επισημαίνεται ότι, μέχρι τις 25.9.2007, κοινοποιήθηκαν στον Έφορο συνολικά 72 σχέδια (52 μέχρι τις 31.12.2006), τα οποία οι Αρμόδιες Αρχές ετοίμασαν με βάση τον κανόνα de minimis, ενώ σε μερικές περιπτώσεις χορηγήθηκαν ενισχύσεις ήσσονος σημασίας ως ατομικές ενισχύσεις (£0,29 εκ. το 2005 και £0,24 εκ. το 2006).

Υπάρχουν τρεις Κανονισμοί της Επιτροπής που επιτρέπουν την παραχώρηση ενισχύσεων de minimis:

- i) Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1998/2006 της Επιτροπής της 15^{ης} Δεκεμβρίου 2006 για την εφαρμογή των Άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (εφεξής «Κανονισμός 1998/2006») ⁸, ο οποίος επιτρέπει τη χορήγηση ενισχύσεων de minimis μέχρι 200.000 ευρώ ανά επιχείρηση/τριετία, με εξαίρεση τους τομείς της αλιείας και της πρωτογενούς παραγωγής της γεωργίας και της κτηνοτροφίας ⁹.
- ii) Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1860/2004 της Επιτροπής της 6^{ης} Οκτωβρίου 2004 σχετικά με την εφαρμογή των Άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της γεωργίας και της αλιείας (εφεξής «Κανονισμός 1860/2004») ¹⁰, ο οποίος επιτρέπει τη χορήγηση μέχρι 3.000 ευρώ σε κάθε επιχείρηση της πρωτογενούς παραγωγής της γεωργίας και της κτηνοτροφίας.
- iii) Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 875/2007 της Επιτροπής της 24^{ης} Ιουλίου 2007 για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στον τομέα της αλιείας (εφεξής «Κανονισμός 875/2007») ¹¹, ο οποίος επιτρέπει τη χορήγηση ενισχύσεων μέχρι 30.000 ευρώ ανά τριετία σε κάθε αλιεία ή μεταποιητική μονάδα του τομέα της αλιείας. Ο Κανονισμός αυτός τροποποίησε τον Κανονισμό 1860/2004 έτσι ώστε να εξαιρεθεί από το πεδίο εφαρμογής του ολόκληρος ο τομέας της αλιείας.

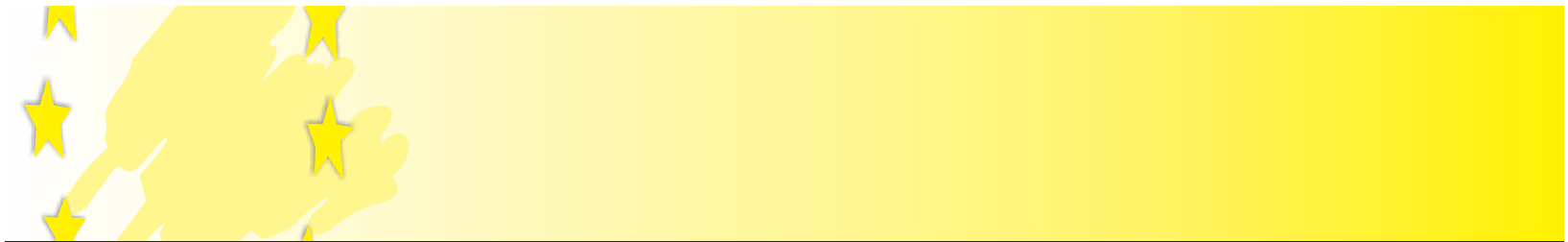
Σημειώνεται, ωστόσο, ότι τόσο ο Κανονισμός 1860/2004 όσο και ο Κανονισμός 875/2007 θέτουν ανώτατα εθνικά όρια για τις ενισχύσεις αυτές για όλα τα κράτη μέλη. Συγκεκριμένα για τον τομέα της γεωργίας (συμπεριλαμβανομένης και της κτηνοτροφίας) η Κύπρος δεν μπορεί να παραχωρήσει ενισχύσεις de minimis που να υπερβαίνουν τα 1.871.100 ευρώ σε μια οποιαδήποτε τριετία, ενώ για την αλιεία το εθνικό όριο ανέρχεται στα 1.562.000 ευρώ/τριετία.

⁸ ΕΕ L 379 της 28.12.2006, σ. 5.

⁹ Για τον τομέα των οδικών μεταφορών το ανώτατο ποσό μειώνεται στις 100.000 ευρώ, ενώ απαγορεύεται πλήρως η χορήγηση ενισχύσεων για την αγορά οχημάτων οδικών εμπορικών μεταφορών.

¹⁰ ΕΕ L 325 της 28.10.2004, σ. 4.

¹¹ ΕΕ L 193 της 25.7.2007, σ. 6.

Σημειώνεται ότι η Επιτροπή προωθεί εκ νέου τροποποίηση του Κανονισμού 1860/2004. Σύμφωνα με το προσχέδιο του εν λόγω Κανονισμού, οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας για τον τομέα της γεωργίας και της κτηνοτροφίας θα αυξηθούν σε 6.000 ευρώ ανά επιχείρηση ανά τριετία, ενώ το ανώτατο εθνικό όριο υπερδιπλασιάζεται στην περίπτωση της Κύπρου. Η τροποποίηση αυτή αναμένεται ότι θα τεθεί σε ισχύ την 1.1.2008.

Στο Παράρτημα III παρατίθενται όλα τα σχέδια ενισχύσεων ήσσονος σημασίας και το αντίστοιχο ύψος των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν κατά τα έτη 2005 και 2006. Οι ενισχύσεις αυτές κατά το έτος 2005 ανήλθαν σε £9,93 εκ. περίπου, ενώ το 2006 ήταν £9 εκ. περίπου. Σημειώνεται ότι στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας για το 2005 συμπεριλαμβάνεται ποσό £7 εκ. που παραχωρήθηκε σε 136 Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα (ΣΠΙ) με σκοπό την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό τους, ενώ το 2006 το ποσό αυτό ήταν £5,5 εκ. και αφορούσε 108 ΣΠΙ¹². Εάν αφαιρεθούν οι ενισχύσεις προς τα ΣΠΙ, οι ενισχύσεις ήσσονος σημασίας αυξήθηκαν το 2006 κατά 19,1% σε σύγκριση με το έτος 2005. Σημειώνεται ότι το έτος 2005, εξαιρουμένων των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας προς τα ΣΠΙ, το συνολικό ύψος των ενισχύσεων de minimis αυξήθηκε κατά 34% σε σύγκριση με το 2004.

Επισημαίνεται ότι κατά το 2005 παραχωρήθηκαν συνολικές ενισχύσεις 939.936 ευρώ στον τομέα της γεωργίας και κτηνοτροφίας. Κατά το 2006 δεν παραχωρήθηκαν οποιεσδήποτε ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στον τομέα της γεωργίας αλλά ούτε και οποιαδήποτε ενίσχυση de minimis στον τομέα της αλιείας και για τα δύο υπό επισκόπηση έτη.

Αναμένεται ότι τα επόμενα χρόνια οι ενισχύσεις αυτές θα συνεχίσουν να διευρύνονται αφενός γιατί αυξήθηκε ο αριθμός των σχεδίων που αξιοποιούν τον κανόνα de minimis, ενώ, όπως επεξηγείται πιο πάνω, το όριο των ενισχύσεων de minimis έχει διπλασιαστεί.

Σημειώνεται ότι μερικά από τα σχέδια de minimis έχουν τον ίδιο τίτλο με τα σχέδια που παρατίθενται στο Παράρτημα I (όλα τα εγκεκριμένα προγράμματα ή ατομικές ενισχύσεις) καθώς ορισμένα από τα προγράμματα αυτά περιέχουν πρόνοιες για την παραχώρηση επιπρόσθετων ή συμπληρωματικών ενισχύσεων με βάση τον κανόνα de minimis¹³. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι με την εφαρμογή του Κανονισμού 1998/2006 απαγορεύεται πλέον η σώρευση των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις, εάν έχουν ως αποτέλεσμα η ένταση της ενίσχυσης να υπερβαίνει το ανώτατο καθοριζόμενο όριο.

Οι ενισχύσεις de minimis έχουν το πλεονέκτημα ότι μπορούν να παραχωρούνται για οποιοδήποτε σκοπό. Εξαίρεση αποτελούν οι ενισχύσεις για εξαγωγές, δηλαδή ενισχύσεις που συνδέονται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, με τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή με άλλες τρέχουσες δαπάνες που συνδέονται με την εξαγωγική δραστηριότητα. Επίσης, απαγορεύονται οι ενισχύσεις de minimis που χορηγούνται υπό τον όρο χρησιμοποίησης εγχώριων προϊόντων σε βάρος των εισαγομένων καθώς επίσης και οι ενισχύσεις προς προβληματικές επιχειρήσεις.

¹² Σημειώνεται ότι κατά το 2007 παραχωρήθηκαν επιπρόσθετα £5,5 εκ. ως ενισχύσεις de minimis σε 107 ΣΠΙ.

¹³ Στο Παράρτημα II της παρούσας στατιστικής έρευνας παρατίθενται όλα τα σχέδια και ατομικές ενισχύσεις που αφορούν τους τομείς της γεωργίας και κτηνοτροφίας.

III. ΚΥΠΡΟΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η πολιτική της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις στηρίζεται ουσιαστικά σε δύο βασικούς πυλώνες: (α) στη μείωση των κρατικών ενισχύσεων ως ποσοστού επί του ΑΕΠ και (β) στον αναπροσανατολισμό των κρατικών ενισχύσεων προς οριζόντιους στόχους της Κοινότητας. Οι δύο αυτοί στόχοι έχουν συμπεριληφθεί στη στρατηγική της Λισσαβόνας και αποτελούν πολιτική δέσμευση όλων των κρατών μελών. Για την παρακολούθηση της επίτευξης των στόχων αυτών η Επιτροπή διεξάγει ετήσια στατιστική επισκόπηση για όλα τα κράτη μέλη.

Τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία για τις κρατικές ενισχύσεις στα 25 κράτη μέλη της ΕΕ αφορούν το έτος 2005. Τα κυριότερα συμπεράσματα από την έκθεση του 2005 για την ΕΕ - 25 σε σχέση με τους δύο προαναφερθέντες στόχους είναι τα εξής:

- i) Οι συνολικές ενισχύσεις, με εξαίρεση τις ενισχύσεις προς τις σιδηροδρομικές μεταφορές, ανέρχονταν σε απόλυτους αριθμούς σε 63,8 δισεκατομμύρια ευρώ ή σε ποσοστό 0,59% επί του ΑΕΠ. Εντοπίζονται, όμως, μεγάλες διαφορές στα κράτη μέλη. Για παράδειγμα στο Βέλγιο, Ολλανδία, Ελλάδα, Λουξεμβούργο και Ηνωμένο Βασίλειο οι συνολικές ενισχύσεις ως ποσοστό επί του ΑΕΠ βρίσκονται σε επίπεδα κάτω του 0,4% του ΑΕΠ, ενώ οι ενισχύσεις στη Μάλτα, Φινλανδία, Ουγγαρία και Σουηδία σε επίπεδα άνω του 1% του ΑΕΠ.
- ii) Οι συνολικές ενισχύσεις, εξαιρουμένων των τομέων της γεωργίας, κτηνοτροφίας και αλιείας καθώς και ολόκληρου του τομέα των μεταφορών, ανέρχονταν σε απόλυτους αριθμούς σε 45,1 δισεκατομμύρια ευρώ ή σε ποσοστό 0,42% του ΑΕΠ.
- iii) Οι ενισχύσεις το 2005 (εξαιρουμένων της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας και των μεταφορών) που κατανέμονταν σε οριζόντιους στόχους ανέρχονται σε 84% των συνολικών ενισχύσεων (16% ήταν σε συγκεκριμένους τομείς). Η διαφαινόμενη τάση είναι να αυξάνονται οι οριζόντιες ενισχύσεις σχεδόν σε όλα τα κράτη μέλη. Στα μισά κράτη μέλη περίπου το ποσοστό των οριζόντιων ενισχύσεων ως προς το σύνολο των ενισχύσεων (εξαιρουμένων της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας και των μεταφορών) υπερέβαινε το 90%.

Η διαπίστωση της Επιτροπής είναι ότι, τα τελευταία χρόνια, η τάση για το ύψος των κρατικών ενισχύσεων ως ποσοστό επί του ΑΕΠ είναι περισσότερο σταθεροποιητική παρά πτωτική (0,61% το 2004). Ωστόσο διαπιστώνεται μία σημαντική μεταστροφή στις οριζόντιες ενισχύσεις.

Στην Κύπρο οι παρασχεθείσες ενισχύσεις ως ποσοστό επί του ΑΕΠ το έτος 2006 ανήλθαν σε 0,57% (1,4% το 2004) σε σύγκριση με 0,59% κατά μέσο όρο στην ΕΕ το έτος 2005. Κατά συνέπεια, το ύψος των κρατικών ενισχύσεων στην Κύπρο βρίσκεται περίπου στα ίδια επίπεδα με το μέσο κοινοτικό όρο. Ωστόσο, εάν εξαιρεθούν οι ενισχύσεις προς τους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας και των μεταφορών, οι συνολικές ενισχύσεις στην Κύπρο

αποτελούσαν το 0,48% το 2006 σε σύγκριση με 0,42% που ήταν ο μέσος κοινοτικός όρος για το 2005.

Επισημαίνεται ότι στην Κύπρο ο στόχος για αναπροσανατολισμό των ενισχύσεων προς τους οριζόντιους στόχους της ΕΕ για το 2006 έχει επιτευχθεί. Συγκεκριμένα, εξαιρουμένων των τομέων της γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας και των μεταφορών, το ποσοστό των οριζόντιων ενισχύσεων ως προς το σύνολο ανέρχεται σε 95,7% το 2006 σε σύγκριση με 84% που ήταν ο μέσος κοινοτικός όρος για το 2005.

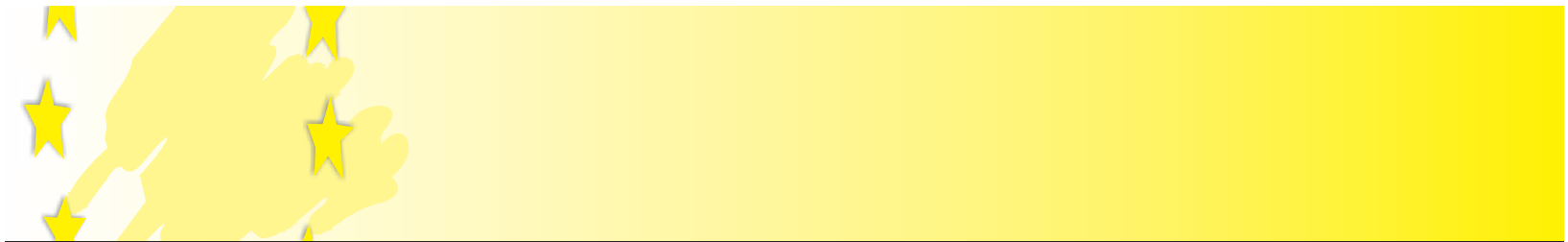
IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

ΟΙ κοινοτικοί κανόνες των κρατικών ενισχύσεων αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού, το οποίο έχει ως κύριο στόχο την προστασία του ελεύθερου και υγιούς ανταγωνισμού όλων των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στα πλαίσια της εσωτερικής αγοράς αγαθών και υπηρεσιών. Ο έλεγχος της εφαρμογής των κανόνων και η γενική εποπτεία είναι αρμοδιότητα της Επιτροπής. Παρά ταύτα είναι σκόπιμη η ύπαρξη ενός εσωτερικού μηχανισμού ελέγχου σε κάθε κράτος μέλος. Λόγω της ιδιαίτερης σημασίας των κρατικών ενισχύσεων, τόσο για τις ίδιες τις επιχειρήσεις όσο και για τις κρατικές αρχές, κρίνεται ότι η απουσία εσωτερικού ελέγχου θα οδηγούσε σε συνεχείς παραβιάσεις του κοινοτικού δικαίου που θα εξέθεταν ένα κράτος σε ευρωπαϊκό επίπεδο αλλά θα είχαν και δυσάρεστες επιπτώσεις και για τις ίδιες τις επιχειρήσεις. Η εμπειρία έχει αποδείξει ότι η συστηματική και εσκεμμένη έλλειψη συμμόρφωσης των κρατών με το κοινοτικό δίκαιο, ειδικά στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, μπορεί να έχει καταστροφικές συνέπειες για τις εμπλεκόμενες επιχειρήσεις, αφού καλούνται να επιστρέψουν τις παράνομες ενισχύσεις εντόκως.

Η μέχρι τώρα εφαρμογή στην Κύπρο των κοινοτικών κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις είχε θεαματικά αποτελέσματα όσον αφορά τον τρόπο διαχείρισης των δημόσιων πόρων από τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες. Τα αντικειμενικά κριτήρια με τα οποία κρίνεται μια ενίσχυση συμβατή με την κοινή αγορά είναι ένας οδηγός ορθολογικής διάθεσης των κρατικών πόρων και μείωσης ή και κατάργησης των άσκοπων επιχορηγήσεων, δηλαδή της κρατικής σπατάλης. Προσανατολίζουν τα κράτη μέλη, έστω και με υποχρεωτικό τρόπο, να χρηματοδοτήσουν παραγωγικές δραστηριότητες και να ενθαρρύνουν τις επιχειρήσεις σε ενέργειες με απτά οφέλη τόσο για τις ίδιες όσο και για το σύνολο της οικονομίας, όπως τις επενδύσεις, την έρευνα και καινοτομία και την εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού τους. Γίνεται σταδιακά συνείδηση ότι η αλόγιστη στήριξη αντιπαραγωγικών και μη ανταγωνιστικών οικονομικών δραστηριοτήτων σε μια παγκοσμιοποιημένη αγορά δεν έχει κανένα μακροπρόθεσμο όφελος, αλλά αντίθετα εμποδίζει την αναγκαία αναδιάρθρωση της οικονομίας, αλλοιώνει την έννοια της επιχειρηματικότητας και υπονομεύει τη δημοσιονομική σταθερότητα.

Ο έλεγχος της εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων συνιστά ένα ιδιαίτερα δύσκολο έργο η αποτελεσματικότητα του οποίου απαιτεί τη στενή και ειλικρινή συνεργασία όλων των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών και την όσο το δυνατό ευρύτερη κατανόηση των κανόνων.

Κατά το 2006 η Κύπρος πέτυχε ουσιαστικά τους δύο βασικούς στόχους της Επιτροπής που είναι η μείωση των κρατικών ενισχύσεων ως ποσοστού επί του ΑΕΠ και ο αναπροσανατολισμός τους στους οριζόντιους στόχους της Κοινότητας. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι κατά το 2007 παραχωρήθηκε η ενίσχυση αναδιάρθρωσης των Κυπριακών Αερογραμμών (υπό μορφή εγγύησης δανείου), κάτι που αναμένεται να οδηγήσει σε σημαντική αύξηση του συνολικού ύψους των κρατικών ενισχύσεων.

Ωστόσο, μακροπρόθεσμα, με βάση πάντοτε τις σημερινές συνθήκες, εκτιμάται ότι η περαιτέρω μείωση των κρατικών ενισχύσεων θα είναι πολύ δύσκολο να επιτευχθεί. Αυτό για δύο βασικούς λόγους:

- (i) Πολύ μεγάλο ποσοστό του «δομικού» μέρους των ενισχύσεων παραχωρείται υπό μορφή ετήσιας χορηγίας σε Ημικρατικούς Οργανισμούς ή Κυβερνητικές Υπηρεσίες (ΡΙΚ, ΚΥΠΕ, ΘΟΚ, Υπηρεσία Χειροτεχνίας), που δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν χωρίς την κυβερνητική υποστήριξη και είναι αμφίβολο αν μπορούν να μειωθούν, και
- (ii) Ορισμένες κατηγορίες ενισχύσεων, όπως αυτές που αφορούν το περιβάλλον, την έρευνα και ανάπτυξη, την καινοτομία και την απασχόληση, αναμένεται να αυξηθούν ένεκα άλλων στόχων που έθεσαν τα κράτη μέλη.

Ορισμένα κράτη μέλη, με εξαίρεση τα νεοεισελθόντα, προκειμένου να υλοποιήσουν την πολιτική δέσμευση που ανέλαβαν στα πλαίσια της στρατηγικής της Λισσαβόνας προώθησαν συγκεκριμένα μέτρα για μείωση των κρατικών ενισχύσεων, τα οποία μπορούν να ακολουθήσουν και οι Αρμόδιες Αρχές στην Κύπρο. Τα κυριότερα από αυτά είναι τα ακόλουθα:

- (i) Η εγκατάλειψη σχεδίων μικρής σημασίας και η επικέντρωση σε σχέδια που είναι αναγκαία και τα οποία, κατόπιν μελέτης, αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες αποτυχίες της αγοράς (market failures).
- (ii) Η μείωση των εντάσεων των ενισχύσεων σε διάφορα σχέδια καθώς και η μείωση του ανώτατου ποσού ενίσχυσης σε κάθε επιχείρηση.
- (iii) Προώθηση γενικών μέτρων (δε συνιστούν κρατική ενίσχυση) τα οποία συμβάλλουν στη βελτίωση του ευρύτερου επιχειρηματικού περιβάλλοντος αντί της παραχώρησης ενισχύσεων.
- (iv) Παγοποίηση ή μείωση των προϋπολογισμών των διάφορων προγραμμάτων ενισχύσεων και των ατομικών ενισχύσεων.
- (v) Θέσπιση αυστηρότερων κριτηρίων για την παραχώρηση ενισχύσεων στα πλαίσια κάποιου προγράμματος ενισχύσεων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Σκοπός του παραρτήματος αυτού είναι η περιγραφή της μεθοδολογίας και των πηγών που χρησιμοποιήθηκαν για τη σύνταξη της παρούσας έρευνας για τις κρατικές ενισχύσεις στην Κύπρο τη διετία 2005-2006, σε σχέση με τα εξής:

- I. Πεδίο της μελέτης / Εξαιρούμενοι τομείς
- II. Κατηγορίες και μορφές ενισχύσεων
- III. Πηγές δεδομένων και αξιολόγηση του στοιχείου ενίσχυσης

I. Πεδίο της μελέτης / Εξαιρούμενοι τομείς

Η στατιστική έρευνα εστιάζεται στις κρατικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις που εμπίπτουν στην έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αυτή προσδιορίζεται στο Άρθρο 87, παράγραφος Ι, της Συνθήκης ΕΚ.

Για παράδειγμα, τα παρακάτω μέτρα ή τομείς δεν εξετάστηκαν:

➤ Ενισχύσεις αποδέκτες των οποίων δεν είναι επιχειρήσεις:

Τα πιο κάτω ενδεικτικά μέτρα, εφόσον δεν αφορούν ενισχύσεις προς επιχειρήσεις, δε συνιστούν κρατική ενίσχυση:

- Ενισχύσεις στα νοικοκυριά,
- Ενισχύσεις σε άτομα με ειδικές ανάγκες,
- Ενισχύσεις για έργα υποδομής,
- Ενισχύσεις σε δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα

➤ Μέτρα γενικού χαρακτήρα και άλλα μέτρα

Στη στατιστική έρευνα δεν περιλαμβάνονται γενικά μέτρα εφόσον σε αυτήν την περίπτωση δεν πληρούται μία από τις προϋποθέσεις για την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης, δηλαδή η οικονομική ενίσχυση συγκεκριμένων επιχειρήσεων ή κλάδων παραγωγής. Παρόλο που τέτοια μέτρα είναι πιθανόν να ταξινομούνται από το κράτος ως ενισχύσεις προς τις κυπριακές επιχειρήσεις, εντούτοις δεν εμπίπτουν στην έννοια της κρατικής ενίσχυσης. Ενδεικτικά αναφέρονται τα πιο κάτω μέτρα:

- ο συντελεστής εταιρικού φόρου που επιβάλλεται στις κυπριακές επιχειρήσεις, ο οποίος είναι χαμηλότερος από άλλα κράτη μέλη,
- η γενική μείωση της φορολογίας των καταβληθέντων μερισμάτων προς τους μετόχους,
- η ετήσια γενική διαφημιστική εκστρατεία του ΚΟΤ με σκοπό την προσέλκυση τουριστών

➤ Ενισχύσεις που δεν επηρεάζουν τις συναλλαγές μεταξύ της Δημοκρατίας και των κρατών μελών της ΕΕ

Τα μέτρα που ευνοούν συγκεκριμένες επιχειρήσεις, τα οποία, όμως, δεν επηρεάζουν τις συναλλαγές μεταξύ της Κύπρου και των άλλων κρατών μελών της ΕΕ, δε συνιστούν κρατική ενίσχυση. Τα μέτρα αυτά θεωρούνται ότι έχουν καθαρά τοπικό χαρακτήρα, όπως είναι, για παράδειγμα, οι ενισχύσεις προς τα μεμονωμένα μηχανουργεία, κομμωτήρια κ.ά. Επίσης, εξαιρούνται οι ενισχύσεις de minimis (παρόλο ότι γίνεται ειδική αναφορά), οι οποίες λόγω του πολύ μικρού τους ύψους θεωρείται ότι δε δύνανται να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών ή/και δε στρεβλώνουν ούτε απειλούν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό και συνεπώς δεν εμπίπτουν στο πεδίο του Άρθρου 87, παράγραφος Ι, της Συνθήκης ΕΚ.

II. Κατηγορίες και μορφές των ενισχύσεων

Όλες οι ενισχύσεις αντιπροσωπεύουν δαπάνη ή απώλεια εσόδων για τις δημόσιες αρχές και όφελος για τους αποδέκτες. Ωστόσο, το «στοιχείο ενίσχυσης», δηλαδή το τελικό οικονομικό όφελος που εμπεριέχεται στο μεταβιβαζόμενο ονομαστικό ποσό, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον τρόπο χορήγησης της ενίσχυσης. Για παράδειγμα, η ενίσχυση που χορηγείται με τη μορφή χαμηλότοκου δανείου συνίσταται στο όφελος που προέρχεται από το μειωμένο επιτόκιο και επομένως το στοιχείο της ενίσχυσης είναι πολύ χαμηλότερο από το ύψος του δανείου. Έτσι, μία ενίσχυση θα πρέπει να ταξινομείται σε συνάρτηση με τον τρόπο χορήγησής της. Προς τούτο έχουν προσδιοριστεί τέσσερις κατηγορίες. Κάθε κατηγορία χαρακτηρίζεται με ένα γράμμα: A, B, C ή D, ακολουθούμενο από τους αριθμούς 1 ή 2, που σημαίνουν, αντίστοιχα, δημοσιονομική ενίσχυση (δηλ. ενίσχυση χορηγούμενη μέσω του προϋπολογισμού) και φορολογική ελάφρυνση (δηλ. ενίσχυση χορηγούμενη μέσω του φορολογικού συστήματος). Στο τέλος προστίθεται και το γράμμα A, όταν είναι γνωστό το στοιχείο ενίσχυσης: λόγου χάρη, C1A αναφέρεται στο στοιχείο ενίσχυσης (A) ενός δανείου με μειωμένο επιτόκιο (C1).

1. Κατηγορία A (A1+A2)

Η πρώτη κατηγορία (A) αφορά ενισχύσεις που μεταβιβάζονται εξ ολοκλήρου στον αποδέκτη. Με άλλα λόγια, το στοιχείο ενίσχυσης ισούται προς την κεφαλαιακή αξία της ενίσχυσης. Η πρώτη κατηγορία υποδιαιρείται σε δύο ομάδες, ανάλογα με το εάν η ενίσχυση χορηγείται μέσω του προϋπολογισμού (A1) ή μέσω του φορολογικού συστήματος ή του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων (A2).

Ενδεικτικές ενισχύσεις που εμπίπτουν στην κατηγορία A1:

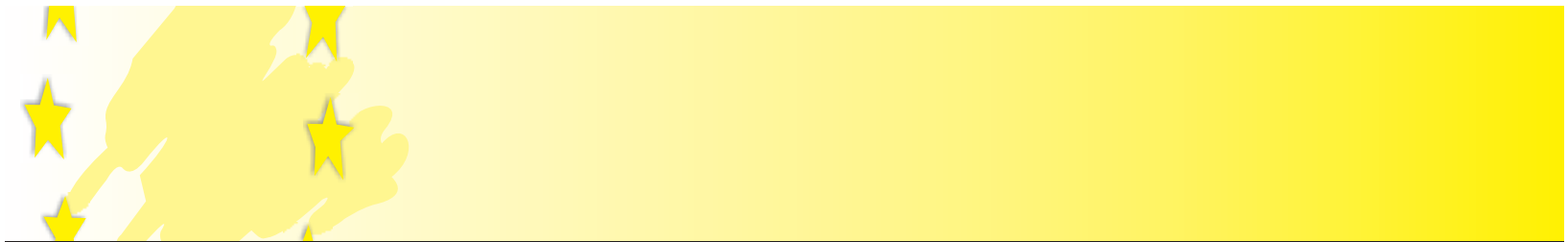
- Επιχορηγήσεις,
- Επιδοτήσεις επιτοκίου που λαμβάνονται απευθείας από τον αποδέκτη,
- Ισοδύναμα επιχορήγησης, π.χ. πώληση ή εκμίσθωση γηπέδων ή ακινήτων του δημοσίου σε τιμές χαμηλότερες των τιμών της αγοράς.

Ενδεικτικές ενισχύσεις που εμπίπτουν στην κατηγορία A2:

- Φορολογικές πιστώσεις,
- Φορολογικές εκπτώσεις, απαλλαγές και μειώσεις φορολογικών συντελεστών,
- Μείωση των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης,
- Δασμοφορολογικές απαλλαγές, ελαφρύνσεις.

2. Κατηγορία B1

Η κατηγορία αυτή αναφέρεται στις ενισχύσεις υπό τη μορφή συμμετοχής στο κεφάλαιο επιχειρήσεων. Είναι απαραίτητο να διευκρινίζεται αν η μεταβίβαση οικονομικών πόρων από το Δημόσιο υπό μορφή συμμετοχής στο κεφάλαιο (π.χ. αγορά νέων μετοχών, καταβολή ιδρυτικού κεφαλαίου, αγορά εταιρικών ομολόγων ή μετατροπή τους σε μετοχές κ.ά.) αποτελεί

ενίσχυση προς τον αποδέκτη ή απλώς πράξη του Δημοσίου το οποίο εμπλέκεται σε εμπορική δραστηριότητα και ενεργεί ως ιδιώτης επενδυτής υπό κανονικές συνθήκες αγοράς.

3. Κατηγορία C (C1+C2)

Η τρίτη κατηγορία (C) καλύπτει τη μορφή χαμηλότοκου δανείου που χορηγείται από δημόσιες αρχές σε επιχειρήσεις (C1) ή τη μορφή φορολογικής διευκόλυνσης (C2) όπου το στοιχείο ενίσχυσης συνίσταται στους τόκους που εξοικονομούνται από τον αποδέκτη κατά την περίοδο για την οποία το χορηγούμενο κεφάλαιο τίθεται στη διάθεσή του.

4. Κατηγορία DI

Η τελευταία κατηγορία (DI) καλύπτει τις ενισχύσεις που χορηγούνται υπό τη μορφή κρατικών εγγυήσεων. Το ύψος της ενίσχυσης (DIA) είναι κατά κανόνα πολύ χαμηλότερο από τα ονομαστικά ποσά, δεδομένου ότι αντιστοιχεί στο όφελος που λαμβάνει ο αποδέκτης σε τιμές χαμηλότερες από τις τιμές της αγοράς (π.χ. η εξασφάλιση δανείου με χαμηλότερο επιτόκιο από το επιτόκιο της αγοράς ως αποτέλεσμα μίας κυβερνητικής εγγύησης).

III. Πηγές των δεδομένων και αξιολόγηση του στοιχείου ενίσχυσης

Γενικά, το ύψος των χορηγούμενων ενισχύσεων εκφράζεται σε όρους τρέχουσας δαπάνης (ή πραγματικής απώλειας εσόδων στο πλαίσιο των φορολογικών δαπανών). Όπου απαιτήθηκε οι ενισχύσεις μετατράπηκαν σε ισοδύναμα επιχορήγησης.

Τα στοιχεία για τη στατιστική έρευνα έχουν συλλεγεί με βάση τις ετήσιες αναλυτικές εκθέσεις που υποβλήθηκαν στο Γραφείο του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων από τις διάφορες Αρμόδιες Αρχές.

Τα ακόλουθα στατιστικά στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν στην Έρευνα λήφθηκαν από τη Στατιστική Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών:

- Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σε τρέχουσες τιμές,
- Η προστιθέμενη αξία του κάθε τομέα,
- Το συνολικό εργατικό δυναμικό,
- Το σύνολο των εργαζομένων σε κάθε τομέα

Οι συνολικές κυβερνητικές δαπάνες λήφθηκαν από τη Διεύθυνση Προϋπολογισμού του Υπουργείου Οικονομικών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Προγράμματα κρατικών ενισχύσεων/ ατομικές ενισχύσεις που βρίσκονταν σε ισχύ εντός του 2006 κατά Αρμόδια Αρχή

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2005 (£)	2006 (£)
1	Σχέδιο συμβουλευτικών υπηρεσιών για μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	202.730	227.410
2	Κρατική χορηγία προς το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	3.380.000	3.380.000
3	Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Ανάπτυξης Επιχειρήσεων (ΕΠΑΕ)	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	-	-
4	Σχέδιο καταβολής χορηγημάτων για συμμετοχή στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα του ΜΙΜ (Μεσογειακό Ινστιτούτο Διεύθυνσης)	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	-	6.000
5	Πολυεπιχειρησιακά προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης στο εξωτερικό	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	-	32.738
6	Πολυεπιχειρησιακά προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης - Συνήθη	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	1.039.660	1.341.590
7	Πολυεπιχειρησιακά προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης ζωτικής σημασίας	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	451.077	469.349
8	Πολυεπιχειρησιακά προγράμματα αρχικής κατάρτισης - ταχύρρυθμα	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	21.007	47.952
9	Μονοεπιχειρησιακά προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης στο εξωτερικό	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	561.674	424.409
10	Μονοεπιχειρησιακά προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης στην Κύπρο	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	2.332.131	2.211.956
11	Μονοεπιχειρησιακά προγράμματα αρχικής κατάρτισης	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	8.920	19.610
12	Σχέδιο στελέχωσης επιχειρήσεων μέσα από την αξιοποίηση αποφοίτων σχολών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	89.634	99.558
13	Πρόγραμμα μετακίνησης μικρών επιχειρήσεων σε εγκεκριμένες περιοχές	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	107.570	221.373
14	Πρόγραμμα δημιουργίας και λειτουργίας εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	13.527	-

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2005 (€)	2006 (€)
15	Πρόγραμμα δημιουργίας νέων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας μέσω των εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	392.339	206.942
16	Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας σε επιχειρήσεις / βιομηχανίες κυπριακών προϊόντων οι οποίες συμμετέχουν με δικά τους έξοδα σε εκθέσεις του εξωτερικού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	51.241	56.060
17	Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας σε επιχειρήσεις / βιομηχανίες κυπριακών προϊόντων οι οποίες συμμετέχουν σε εμπορικές εκθέσεις του εξωτερικού που οργανώνει το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	49.309	19.249
18	Σχέδιο χορηγιών για μελέτες συγχωνεύσεων -κοινοπραξιών - υπεργολαβιών στο μεταποιητικό τομέα	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-
19	Μέτρα και κίνητρα για επενδύσεις σε παρεμφερή τουριστικά έργα	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	47.000	47.204
20	Σχέδιο επιδότησης μελετών για διεύθυνση επιχειρήσεων σε ξένες αγορές	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	1.800
21	Σχέδιο αξιοποίησης του διεθνούς διαδικτύου (Internet)	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	1.000	-
22	Σύστημα HACCP για τρόφιμα και ποτά	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	30.000	292.815
23	Σχέδιο συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη βιομηχανία	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	41.125	79.220
24	Σχέδιο υιοθέτησης προτύπων	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	28.829	120.751
25	Σχέδιο επιδότησης εξειδικευμένου λογισμικού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	1.658	375

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2005 (£)	2006 (£)
26	Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας σε επιχειρήσεις / βιομηχανίες κυπριακών προϊόντων και υπηρεσιών οι οποίες συμμετέχουν σε εμπορικές αποστολές στο εξωτερικό που οργανώνει το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-
27	Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας σε επιχειρήσεις / βιομηχανίες κυπριακών προϊόντων και υπηρεσιών οι οποίες συμμετέχουν σε "Εβδομάδα Κύπρου" στο εξωτερικό που οργανώνει το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-
28	Πρόγραμμα ανάπτυξης του κυπριακού κινηματογράφου	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	331.133	358.766
29	Οικονομική ενίσχυση του φορέα "Pafos Aphrodite Festival Cyprus" για διοργάνωση του φεστιβάλ "Αφροδίτη" Πάφου	Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού	175.000	175.000
30	Σχέδιο επιχορήγησης για τη δημιουργία, αναβάθμιση ή και συμπλήρωση αθλητικών εγκαταστάσεων με στόχο την ανάπτυξη και προώθηση του αθλητικού τουρισμού	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	18.750	14.873
31	Ανάπτυξη της κυπριακής οικοτεχνίας / χειροτεχνίας	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	527.250	538.460
32	Πολυεπιχειρησιακά προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης - άμεσης εμπλοκής	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	-	11.611
33	Δέσμη ερευνητικών προγραμμάτων Ιδρύματος Προώθησης Έρευνας για έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη 2006	Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας	1.700.000	2.981.052
34	Χορηγία στο Κυπριακό Πρακτορείο Ειδήσεων	Υπουργείο Εσωτερικών	719.284	626.496
35	Σχέδιο επιχορήγησης καλλιτεχνικών / πολιτιστικών εκδηλώσεων	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	212.800	187.588

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2005 (£)	2006 (£)
36	Σχέδιο επιχορήγησης μεγάλων καλοκαιρινών εκδηλώσεων	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	306.102	87.313
37	Πρόγραμμα επιχορηγήσεων οργανωμένων φορέων και ατόμων για την ανάπτυξη του πολιτισμού της Κύπρου	Πολιτιστικές Υπηρεσίες Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού	204.500	200.861
38	Σχέδιο αυτοεργοδότησης επαναπατριζομένων	Τμήμα Εργασίας, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	-	-
39	Χορηγία στο Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου	Υπουργείο Εσωτερικών	17.200.000	14.700.000
40	Σχέδιο χορηγιών για εξοικονόμηση ενέργειας και ενθάρρυνση της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	86.504	80.384
41	Αναπτυξιακό πρόγραμμα για το μεταποιητικό τομέα σε περιοχές της υπαίθρου	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	3.467.285
42	Παράταση του υφιστάμενου χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων μέχρι το 2006	Γραφείο Προγραμματισμού	-	-
43	Σχέδιο παροχής κυβερνητικών χορηγιών για τεχνολογική αναβάθμιση του μεταποιητικού τομέα	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	2.742.302	3.554.201
44	Αποπληρωμή παλαιών δανείων του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Ρ.Ι.Κ.)	Υπουργείο Εσωτερικών	1.300.000	1.000.000
45	Σχέδιο παροχής κυβερνητικών χορηγιών για ενίσχυση της εργαστηριακής υποδομής στην Κύπρο	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	256.536	125.166
46	Σχέδιο παροχής κινήτρων για πρόσληψη ατόμων με σοβαρή αναπηρία στον ιδιωτικό τομέα	Πολιτιστικές Υπηρεσίες Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού	-	-
47	Σχέδιο παροχής κινήτρων για πρόσληψη ατόμων με αναπηρία (ανεξαρτήτως βαθμού) στον ιδιωτικό τομέα	Τμήμα Εργασίας, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	-	-
48	Σχέδιο επιχορήγησης εργοληπτικών επιχειρήσεων για την αναβάθμιση του εξοπλισμού τους	Κέντρο Παραγωγικότητας	-	463.707

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2005 (€)	2006 (€)
49	Πρόγραμμα παροχής πρόσβασης σε ερευνητικές υποδομές του εξωτερικού 2006	Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας	50.600	96.773
50	Σχέδιο παροχής χορηγιών προς μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις για προώθηση εναλλακτικών οικονομικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τον αγροτουρισμό	Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	67.741	943.800
51	Σχέδιο επιδότησης θέσεων εργασίας για λήπτες δημόσιου βοηθήματος στον ιδιωτικό τομέα	Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας	-	-
52	Πρόγραμμα ερευνητικής συνεργασίας με διακεκριμένους επιστήμονες του εξωτερικού 2006	Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας	108.207	85.619
53	Σχέδιο παροχής χορηγιών για την προστασία του περιβάλλοντος από τη βιομηχανική ρύπανση - Αναθεώρηση του σχεδίου	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	34.050	108.175
54	Σχέδιο χορηγίας για ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ)	Υπουργείο Εσωτερικών	-	-
55	Πρόγραμμα Διακρατικής Συνεργασίας Κύπρου - Ελλάδας	Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας	-	40.875
56	Σχέδιο ενθάρρυνσης ηλεκτροπαραγωγής από βιομάζα	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Προγράμματα ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και κτηνοτροφίας που βρίσκονταν σε ισχύ εντός του 2006, κατά Αρμόδια Αρχή

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2005 (£)	2006 (£)
1	Πιλοτικό Σχέδιο περίφραξης των φυτειών στις οποίες προκαλούνται ζημιές από Αγρινά	Τμήμα Γεωργίας	41.250	64.495
2	Ζημιές σε γεωργικές καλλιέργειες από Αγρινά	Τμήμα Γεωργίας	50.735	40.862
3	Παραχώρηση οικονομικής βοήθειας στους καλλιεργητές που έχουν υποστεί ζημιές από Θεομηνίες	Τμήμα Γεωργίας	2.601.442	-
4	Παραχώρηση αποζημιώσεων για ζημιές από πυρκαγιές	Τμήμα Γεωργίας	-	-
5	Παραχώρηση οικονομικής βοήθειας. Ζημιές από πυρκαγιές που ξέσπασαν στη νεκρή ζώνη στις 19.5.2002 και στις 6.6.2002 στις περιοχές Μάμμαρι και Κατωκοπιά αντίστοιχα	Τμήμα Γεωργίας	-	-
6	Μέτρα στήριξης καλλιεργητών φυλλοβόλων	Τμήμα Γεωργίας	3.235	-
7	Μέτρα στήριξης καλλιέργειας χαρουπιών	Τμήμα Γεωργίας	-	-
8	Μέτρα στήριξης της καπνοκαλλιέργειας	Τμήμα Γεωργίας	-	-
9	Σχέδιο για εκσυγχρονισμό και βελτίωση της αποδοτικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (Σχέδιο «Ομπρέλα»)	Τμήμα Γεωργίας	-	-
10	Επιδότηση καλλιεργητών / κτηνοτρόφων, λόγω αύξησης της τιμής του πετρελαίου, για την περίοδο Απριλίου 2002 - Φεβρουαρίου 2003 / Επιδότηση πετρελαίου για γεωργικούς σκοπούς	Τμήμα Γεωργίας	-	-
11	Μέτρα στήριξης της αμυγδαλοκαλλιέργειας	Τμήμα Γεωργίας	-	-
12	Μέτρα στήριξης εσπεριδοειδών	Τμήμα Γεωργίας	-	-
13	Σχέδιο κατά σκάλα επιδότησης εσπεριδοειδών κατά μήκος της γραμμής αντιπαράταξης και μανταρινιών περιοχής Αρακαπά	Τμήμα Γεωργίας	137.448	124.225

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2005 (£)	2006 (£)
14	Σχέδιο Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής Εσπεριδοειδών (ΟΔΠΕ)	Τμήμα Γεωργίας	-	-
15	Σύνδεσμοι προστασίας φυτών	Τμήμα Γεωργίας	26.457	25.782
16	Σχέδιο για αντιμετώπιση του ιού της τριστεζας των εσπεριδοειδών	Τμήμα Γεωργίας	144	2.176
17	Αποζημιώσεις λόγω των μέτρων περιορισμού και εξάλειψης της κορυνοβακτηρίωσης της πατάτας (ring rot)	Τμήμα Γεωργίας	733.015	-
18	Σχέδιο αναδιάρθρωσης γεωργικών καλλιεργειών	Τμήμα Γεωργίας	12.929	10.693
19	Σχέδιο απόσυρσης πλεονασμάτων μπανανών	Τμήμα Γεωργίας	-	-
20	Σχέδιο απόσυρσης πλεονασμάτων μήλων	Τμήμα Γεωργίας	-	-
21	Σχέδιο παροχής κυβερνητικής χορηγίας στους εξαγωγείς για βελτίωση της συσκευασίας / μεταφοράς λαχανικών, πεπονοειδών και φράουλας που προορίζονται για εξαγωγή	Τμήμα Γεωργίας	-	-
22	Σχέδιο ενίσχυσης λόγω μείωσης της τιμής του ελαιολάδου	Τμήμα Γεωργίας	9.311	-
23	Ενοποιημένο Σχέδιο για την Ανάπτυξη της Κτηνοτροφίας (ΕΣΑΚ)	Τμήμα Γεωργίας	-	-
24	Ενοποιημένο Σχέδιο για την Ανάπτυξη της Κτηνοτροφίας (ΕΣΑΚ)/ Σκέλος Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Ανάπτυξης / Μετακίνηση Οχημάτων Κτηνοτροφικών Υποστατικών	Τμήμα Γεωργίας	47.445	413.392
25	Σχέδιο επιδότησης μοσχαριών για σφαγή σε νεαρή ηλικία	Τμήμα Γεωργίας	-	-
26	Σχέδιο γενετικής βελτίωσης υφιστάμενου ζωικού πληθυσμού	Τμήμα Γεωργίας	-	-
27	Χρηματοδότηση διασωληνώσεων άρδευσης, εξοπλισμού και εγκαταστάσεων	Τμήμα Γεωργίας	-	-
28	Σχέδιο κατασκευής εγγειοβελτιωτικών έργων για τη διατήρηση του εδάφους ή και γεωργική ανάπτυξη	Τμήμα Γεωργίας	1.400	-

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2005 (€)	2006 (€)
29	Ενοίκιο κτηνοτροφικών περιοχών	Τμήμα Γεωργίας	46.467	43.248
30	Αναθεωρημένο σχέδιο για βιολογική (οργανική) παραγωγή γεωργικών προϊόντων	Τμήμα Γεωργίας	-	-
31	Αγορά ζώων και πτηνών	Τμήμα Γεωργίας	-	-
32	Έκτακτη οικονομική βοήθεια στους δικαιούχους εσπεριδοκαλλιεργητές του αρδευτικού τμήματος «Χαλκοκόλυμπος» που βρίσκεται στην περιοχή Πάνω Λευκάρων για ζημιές που έχουν υποστεί λόγω χρήσης του νερού του φράγματος Πάνω Λευκάρων για κατάσβεση πυρκαγιάς και για ύδρευση της Λευκωσίας το 2000	Τμήμα Γεωργίας	-	-
33	Παροχή νερού άρδευσης σε καταναλωτές σε τιμή πώλησης πιο κάτω από το πραγματικό κόστος	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	1.845.677	407.751
34	Εγκατάσταση ατομικών υδρομετρητών και ομαδικών φίλτρων νερού σε καταναλωτές / αρδευτές σε τιμή πώλησης πιο κάτω του πραγματικού κόστους	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	40.020	45.300
35	Παροχή ανακυκλωμένου νερού σε καταναλωτές, σε τιμή πιο κάτω από το πραγματικό κόστος	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	378.465	83.702
36	Παροχή νερού σε κτηνοτρόφους σε τιμή πώλησης πιο κάτω του πραγματικού κόστους ή/και δωρεάν	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	15.756	1.217
37	Παροχή δικαιώματος άντλησης νερού από υπόγειους υδροφορείς σε καταναλωτές δωρεάν ή σε τιμή πιο κάτω από το πραγματικό κόστος εμπλουτισμού των υδροφορέων	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	1.400.000	-
38	Κυβερνητική συνεισφορά για την εκτέλεση δευτερευόντων αρδευτικών έργων προς όφελος αρδευτικών τμημάτων	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	1.527.329	895.010
39	Εκμίσθωση δασικής γής από το δάσος «Ορεινές» στη χωρική αρχή Αρχιμανδρίτας με σκοπό την ανάπτυξη της σαν βοσκότοπου	Τμήμα Δασών	1.093	1.093

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2005 (£)	2006 (£)
40	Εκμίσθωση δασικής γης στο Τρόδος	Τμήμα Δασών	-	-
41	Αξιοποίηση δασικής γης από αγρότες	Τμήμα Δασών	6.000	-
42	Σχέδιο χορηγιών για εξοικονόμηση ενέργειας και ενθάρρυνση της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-
43	Συμπληρωματικό σχέδιο για τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	6.986	223.026
44	Σχέδιο κυβερνητικών εγγυήσεων για δανειοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-
45	Σχέδιο υιοθέτησης προτύπων	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	28.579	157.830
46	Σχέδιο επιδότησης εξειδικευμένου λογισμικού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	262
47	Σχέδιο επιδότησης μελετών για διείσδυση επιχειρήσεων σε ξένες αγορές	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-
48	Σχέδιο συμβουλευτικών υπηρεσιών για τη βιομηχανία	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	23.362	59.520
49	Σχέδιο αξιοποίησης του διεθνούς διαδικτύου (Internet)	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	250	-
50	Επιδότηση ενοικίου βιομηχανικής περιοχής Αθηνών	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	9.048	9.048
51	Επιδότηση ενοικίου βιομηχανικής περιοχής Στροβόλου	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	1.147	1.447
52	Επιδότηση ενοικίου βιομηχανικής περιοχής Ύψωνα	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	26.163	26.163
53	Επιδότηση α) ενοικίου οικοπέδων στην Ελεύθερη Ζώνη της Λάρνακας β) παροχής ηλεκτρικού ρεύματος γ) παροχής τηλεφωνικών γραμμών	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2005 (€)	2006 (€)
54	Επιδότηση ενοικίου επέκτασης βιομηχανικής περιοχής Λεμεσού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-
55	Επιδότηση ενοικίου επέκτασης βιομηχανικής περιοχής Αγίου Αθανασίου (Φάση Α')	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	1.814	1.814
56	Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας σε επιχειρήσεις / βιομηχανίες κυπριακών προϊόντων οι οποίες συμμετέχουν σε εμπορικές εκθέσεις του εξωτερικού που οργανώνει το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	49.309	-
57	Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας σε επιχειρήσεις/ βιομηχανίες κυπριακών προϊόντων ή υπηρεσιών οι οποίες συμμετέχουν σε εμπορικές αποστολές στο εξωτερικό που οργανώνει το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-
58	Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας σε επιχειρήσεις / βιομηχανίες κυπριακών προϊόντων οι οποίες συμμετέχουν με δικά τους έξοδα σε εκθέσεις του εξωτερικού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	51.241	-
59	Σχέδιο παροχής οικονομικής βοήθειας σε επιχειρήσεις / βιομηχανίες κυπριακών προϊόντων και υπηρεσιών οι οποίες συμμετέχουν σε «Εβδομάδα Κύπρου» στο εξωτερικό που οργανώνει το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-
60	Σχέδιο παροχής κυβερνητικών κινήτρων για τεχνολογική αναβάθμιση των συσκευαστηρίων εξαγόμενων φρέσκων φρούτων και λαχανικών	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-
61	Σχέδιο για την αναδιάρθρωση του αμπελουργικού δυναμικού και την εξουδετέρωση της πλεονασματικής παραγωγής σταφυλιών	Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων	803.056	351.136

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2005 (€)	2006 (€)
62	Σχέδια παροχής κινήτρων για αναδιάρθρωση ορισμένων προβληματικών λευκών οينوποιήσιμων σταφυλιών και εξαγορά των δικαιωμάτων φύτευσης 3000 σκαλών της ποικιλίας Σουλτανίνας	Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων	144.136	42.682
63	Διάθεση πλεονασμάτων ελαιολάδου	Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων	-	-
64	Ενίσχυση για την πληρωμή ασφαλιστρών	Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης	1.640.280	2.110.091
65	Εγγυήσεις χρηματοδότησης οينوβιομηχανιών	Υπουργείο Οικονομικών	23.611	82.604
66	Σχέδιο συμβουλευτικών υπηρεσιών για ΜΜΕ	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	15.750	13.900
67	Παροχή διευκολύνσεων σε κοινότητες, αρδευτικούς συνδέσμους, αρδευτικά τμήματα, ιδιώτες μελετητές, εργολάβους και άλλα κυβερνητικά τμήματα δωρεάν	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	-	-
68	Καθεστώς κρατικών ενισχύσεων για ενέργειες προώθησης και διαφήμισης των γεωργικών προϊόντων	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	620.952	924.564
69	Σχέδιο για καταβολή κρατικής ενίσχυσης προς το Σύνδεσμο Εκτροφών Βοοειδών Holstein - Friesian	Τμήμα Γεωργίας	-	2.400
70	Καθεστώς ενισχύσεων για τη συμπληρωματική χρηματοδότηση του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης 2004 -2006	Τμήμα Γεωργίας	-	-
71	Σχέδιο συλλογής, μεταφοράς και επεξεργασίας ζωικών αποβλήτων από την εταιρεία Sigan Management	Κτηνιατρικές Υπηρεσίες	-	-

Προγράμματα ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis) που κοινοποιήθηκαν μέχρι τις 31/12/ 2006, κατά Αρμόδια Αρχή

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2005 (£)	2006 (£)
0	Ατομικές Ενισχύσεις		290.852	239.935
1	Επιχειρήσεις/ Βιομηχανίες Κυπριακών προϊόντων οι οποίες συμμετέχουν με δικά τους έξοδα σε εκθέσεις του εξωτερικού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	86.160	173.558
2	Επιχειρήσεις/ Βιομηχανίες Κυπριακών προϊόντων οι οποίες συμμετέχουν σε εμπορικές εκθέσεις του εξωτερικού που οργανώνει το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	303.686	459.695
3	Σχέδιο Ενίσχυσης Υποδομής Κατάρτισης	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	78.647	78.519
4	Ενισχύσεις σε παραγωγούς/ βιομηχάνους /εξαγωγείς για διερεύνηση ξένων αγορών	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	10.875	5.160
5	Ενισχύσεις σε εξαγωγείς υπηρεσιών για διερεύνηση ξένων αγορών	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	7.889	7.964
6	Ενισχύσεις σε εξαγωγείς υπηρεσιών οι οποίοι συμμετέχουν σε εμπορικές εκθέσεις του εξωτερικού που οργανώνει το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	16.791
7	Ενισχύσεις σε εξαγωγείς υπηρεσιών οι οποίοι συμμετέχουν με δικά τους έξοδα σε εκθέσεις του εξωτερικού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	42.564	66.889
8	Ενισχύσεις σε επιχειρήσεις/ βιομηχανίες κυπριακών προϊόντων και υπηρεσιών οι οποίες συμμετέχουν σε "Εβδομάδα Κύπρου" στο εξωτερικό που οργανώνει το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-
9	Ενισχύσεις σε επιχειρήσεις/ βιομηχανίες κυπριακών προϊόντων και υπηρεσιών οι οποίες συμμετέχουν σε εμπορικές αποστολές στο εξωτερικό που οργανώνει το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2005 (£)	2006 (£)
10	Πρόγραμμα Επιχορήγησης Αυτοεργοδότησης Ηλικιωμένων	Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας	-	-
11	Εφαρμογή Συστημάτων ISO 9001: 2000, ISO 14001, HACCP και GREEN GLOBE 21 σε ξενοδοχεία και τουριστικά καταλύματα	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	47.000	-
12	Σχέδιο επιχορήγησης για τη δημιουργία, αναβάθμιση ή /και συμπλήρωση αθλητικών εγκαταστάσεων με στόχο την ανάπτυξη και προώθηση του αθλητικού τουρισμού	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	60.240	24.396
13	Σχέδιο παροχής χορηγιών για τεχνολογική αναβάθμιση του μεταποιητικού τομέα για το 2001	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	44.597	-
14	Πρόγραμμα ενίσχυσης της γυναικείας επιχειρηματικότητας	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	30.438	58.834
15	Μίσθωση βιοτεχνικών οικοπέδων (Δήμος Πάφου)	Δήμος Πάφου	28.398	-
16	Ελεύθερη ζώνη Λάρνακας	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	13.752	4.170
17	Βιομηχανική περιοχή Στροβόλου	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	5.793	-
18	Βιομηχανική περιοχή Λεμεσού (Φάση Β)	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-
19	Βιομηχανική περιοχή Αθηνών	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	22.293	362
20	Σχέδιο επιχορήγησης αδειούχων ξεναγών που εξασφαλίζουν άδεια ξεναγήσεως σε γλώσσες που υπάρχει έλλειψη	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	1.000	-
21	Σχέδιο κυβερνητικών εγγυήσεων για δανειοδότηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	3.405	2.670

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2005 (£)	2006 (£)
22	Πρόγραμμα αναζωογόνησης περιοχών πράσινης γραμμής Λευκωσίας σε καταστημάτων στην περιοχή της παλιάς Λευκωσίας για τον εξωραϊσμό των προσόψεων και διαμόρφωση / ανακαίνιση εσωτερικών χώρων των καταστημάτων	Υπουργείο Εσωτερικών	53.125	-
23	Βιομηχανική περιοχή Αγίου Αθανασίου (Φάση Α')	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-
24	Βιομηχανική περιοχή Ύψωνα	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	76.293	115.086
25	Πρόγραμμα δημιουργίας νέων επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας μέσω των εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	359.864	272.893
26	Σχέδιο αγροτικής ανάπτυξης 2004-2006 (Ενθάρρυνση και ενίσχυση χειροτεχνικών δραστηριοτήτων μικρής κλίμακας από κατόχους γεωργικών εκμεταλλεύσεων)	Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	55.470	320.051
27	Σχέδιο παροχής κυβερνητικών χορηγιών de minimis για ενίσχυση της εργαστηριακής υποδομής στην Κύπρο	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	174.680	119.686
28	Σχέδιο παροχής κυβερνητικών χορηγιών de minimis για εργαστηριακό έλεγχο στο εξωτερικό	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-
29	Σχέδιο παροχής κυβερνητικών χορηγιών για το σύστημα HACCP για τρόφιμα και ποτά	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	114.846	292.814
30	Πρόγραμμα δημιουργίας και λειτουργίας εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	57.000	-
31	Πρόγραμμα ενίσχυσης της νεανικής επιχειρηματικότητας	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	45.560	85.144
32	Σχέδιο επιχορήγησης αθλητικών εγκαταστάσεων	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	11.500	28.500

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2005 (€)	2006 (€)
33	Σχέδιο παροχής αναδρομικών χορηγιών για την προστασία του περιβάλλοντος από τη βιομηχανική ρύπανση	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	427.607	-
34	Πρόγραμμα ενίσχυσης, ανάκτησης και ανακύκλωσης συσκευασίας και αποβλήτων συσκευασίας	Υπηρεσία Περιβάλλοντος	342.000	-
35	Σχέδιο επιχορήγησης επαγγελματικών συνδέσμων και άλλων που αφορά την παραγωγή και εκτύπωση εντύπων και την παραγωγή οπτικοακουστικών και ηλεκτρονικών μέσων προβολής	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	2.547	12.815
36	Βιομηχανική Περιοχή Κοκκινотριμιθιάς	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	3.736	9.492
37	Χορηγία προς επιχειρηματικούς συνδέσμους εγγεγραμμένους στο ΚΕΒΕ	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	30.000	-
38	Σχέδιο παροχής συμβουλών, καθοδήγησης και κατάρτισης εργαζομένων σε μικροεπιχειρήσεις με απασχόληση 1- 4 άτομα	Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού	-	-
39	Παραχώρηση χορηγιών σε αιτητές του σχεδίου παροχής χορηγιών για εξοικονόμηση ενέργειας και ενθάρρυνση της χρήσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	6.933	149.692
40	Βιομηχανική Περιοχή Εργατών	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	-	-
41	Τέλη απόρριψης λυμάτων στο σταθμό επεξεργασίας οικιακών λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων Βαθιάς Γωνιάς	Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων	44.005	31.136
42	Σχέδιο παροχής χορηγιών προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις για προώθηση εναλλακτικών οικονομικών δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τον αγροτουρισμό	Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως	36.004	675.331

Α/Α	Τίτλος προγράμματος ενίσχυσης/ ατομικής ενίσχυσης	Αρμόδια Αρχή	Ποσό ενίσχυσης που παραχωρήθηκε	
			2005 (£)	2006 (£)
43	Ενίσχυση de minimis για εφαρμογή συστημάτων ISO 9001:2000, ISO 14001, OHSAS 18001:1999, HACCP και GREEN GLOBE 21 σε ξενοδοχεία, τουριστικά καταλύματα και κέντρα αναψυχής	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	5.500	139.500
44	Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας προς τα Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα (ΣΠΙ)	Υπουργείο Οικονομικών	7.000.000	5.500.000
45	Σχέδιο χορηγίας για ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας	Υπουργείο Εσωτερικών	-	-
46	Πρόγραμμα αναζωογόνησης περιοχών πράσινης γραμμής Λευκωσίας σε καταστημάτων στην περιοχή της παλιάς Λευκωσίας για τον εξωραϊσμό των προσώπων και διαμόρφωση /ανακαίνιση εσωτερικών χώρων και καταστημάτων	Υπουργείο Εσωτερικών	-	55.783
47	Ενισχύσεις ήσσονος σημασίας για εκμίσθωση βιομηχανικών οικοπέδων στη Β' βιομηχανική περιοχή Πάφου	Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	9.675	16.600
48	Ενίσχυση de minimis για εφαρμογή συστημάτων ISO 9001:2000, ISO 14001, OHSAS 18001:1999 και ISO 22000 σε ξενοδοχεία, τουριστικά καταλύματα και κέντρα αναψυχής	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	-	31.700
49	Σχέδιο επιχορήγησης μέρους του κόστους για ανακαίνιση των υφιστάμενων κοινόχρηστων χώρων υγιεινής κέντρων αναψυχής	Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού	-	-
50	Σχέδιο κυβερνητικών χορηγιών για την εισαγωγή συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης με βάση το ευρωπαϊκό σύστημα διαχείρισης και ελέγχου EMAS	Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	-	-
51	Συμμετοχή του Κέντρου Παραγωγικότητας στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα "Training Support to Cypriot SMEs to Go Online: Know - How Transfer From Greece to Cyprus"	Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου	-	-
52	Σχέδιο στήριξης της αμπελοκαλλιέργειας	Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος	547.366	-

Υπουργείο Οικονομικών, 1439 Λευκωσία, Κύπρος
Τηλ. +357 22601219, Φαξ: +357 22 602753
E-mail: commissioner@publicaid.gov.cy
www.publicaid.gov.cy